

STUPAVSKÉ NOVINY

NEMOCNICA BORY

Svoju prevádzku začne Nemocnica Bory spúšťať koncom marca. So súkromnými poisťovňami Dôvera a Union je vedenie Nemocnice Bory už dohodnuté, so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou rokovania stále prebiehajú. V rámci predregistrácie prejavilo o služby záujem takmer 90-tisíc pacientov. Medzi prvými budú otvorené nemocničné ambulancie a rádiologické oddelenie. Nasledovať bude jednodňová chirurgia. V máji to budú už prvé operácie, začiatkom leta bude spustená pôrodnica s neonatológiou. rr

PREDJARNÉ PRÁCE

Už máte ostrihaný vinič? Vo farskej záhrade bolo v sobotu 18. februára školenie pre pestovateľov, ktorí majú vinohrad alebo aj len pár koreňov okolo pergoly. Vďaka ZO záhradkárov 6-19, ktorí akciu zorganizovali, a inštruktorom, ktorí trpezlivo vysvetľovali, ako boli Vladimír Lachkovič, Štefan Pollák, František Kovács, František Sajan, Marián Hasoň, Vladimír Havránek. Informácie nájdete aj na strane 10 v rubrike poradenstvo. švo, foto: autorka

EDITORIÁL

Po štyroch rokoch dostali Stupavské noviny nové šaty – osvieženú grafiku. Niektoré rubriky zostali, časom však pribudnú aj nové. V tomto roku vám prinesieme dovedna osem vydaní. Tešíme sa na vašu reakciu aj príspevky: noviny@stupava.sk.

KULTÚRA VESELÚ ZÁBAVU VYSTRIEDAL PÔST

Fašangy, fašangy, fašangové časy, jedni pijú, druhí jedia za stolom klobásy. Fašangy, fašangy, tí fašangovníci, tancujú mládenci v tej našej ulici. Fašangy, Turíce, Veľká noc príde, kto nemá kožuška, zima mu bude. Plesová sezóna sa skončila pochovaním basy. V Stupave sa veru veselo tancovalo aj spievalo. Kto sa nepridal do kola, môže ľutovať. rr, foto: švo (viac o plesoch na str. 12).

TAK SI TU ŽIJEME

Počas roka 2022 sa **zosobášilo 90** párov. **Rozviedlo sa 32** manželstiev. **Narodilo sa 101** novorodencov, z toho **48 chlapcov** a **53 dievčat**. Do evidencie občanov **sa prihlásilo 376** nových obyvateľov, odhlásilo sa **330**, zomrelo **129**. Najčastejšie mená novonarodených detí v roku 2022 v Stupave boli: **Dorota, Natália, Eliška, Júlia, Diana, Ján, Martin, Mateo, Matúš, Michal, Oliver, Pavol**. **Počet obyvateľov** k 31. 12. 2022 bol **12 490**.

LÁVKA PONAD ŽELEZNICU

Pokiaľ patríte do rodiny cyklistov, určite vás zarazila informácia o tom, že cyklocestu zo Stupavy, ktorá nadväzuje na okruh Devínska Nová Ves – Marchegg, čaká onedlho zmena.

O pýtali sme sa preto poslanca mestského zastupiteľstva Jána Kušníra, na čo sa majú cyklisti pripraviť a či železničné priecestie pri čučoriedkovej farme bude zrušené.

„Pri plánovanej modernizácii železničnej trate sa železničné priecestie v projekte ruší. To je fakt. Súčasťou projektu je nové priecestie inom mieste, a to približne v priestore železničnej zastávky Devínske jazero. Pre cyklistov a turistov to znamená, že keď prídu od Stupavy dolu k trati, budú

musieť odbočiť dolava a popri trati sa dostanú k novému priecestiu, čo im dĺžku trasy predĺži o približne 1,5 km. Znie to nelogicky, no počas prípravy projektu, keď sa Stupava mohla k tomuto riešeniu vyjadriť, čo bolo za primátora Romana Maroša, nik nevzniesol námietku. A tak sa proces EIA, ktorý skúma vplyv projektu na životné prostredie, posudzoval už bez tohto priecestia. Nastavil sa tak ďalší postup prípravy projektu. Závery z EIA sa preniesli do dokumentácie pre územné rozhodnutie a podľa neho prebehlo aj územné

konanie, v ktorom sa síce primátor Peter Noviseďlák snažil ešte situáciu zvrátiť, no už to nebolo možné. Dnes je dokumentácia pre stavebné povolenie a realizáciu stavby už spracovaná a v rámci stavebného konania bolo požiadané o stavebné povolenie. Čo sa dá ešte s priecestím, ktoré má byť zrušené, robiť? V rámci stavebného konania bude dotknutým subjektom aj mesto Stupava, dá sa teda požadovať dodržanie technického riešenia novej komunikácie a nového nadjazdu tak, aby bola dodržaná segregácia cyklo dopravy a pešej dopravy v normových rozmeroch. Novú cyklolátku budeme musieť riešiť samostatným projektom, napríklad s možnosťou využitia európskych fondov cez Bratislavský samosprávny kraj, s ktorým sme už o tejto možnosti ako mesto komunikovali.“

Eva Švoňavová, foto: Peter Kubička

POSLANCI NA STAVENISKU

ŠKOLSTVO

V polovici februára sa poslanci stretli s primátorom, prednostkou, so stavebným dozorom mesta Ing. Kluvánkom a s projektantom MŠ Ing. arch. Némethom na Zvončekovej ulici, priamo na stavenisku. Dôvodom boli navrhované zmeny v projekte. Na pozemku, ktorý si stavebná firma pripravuje na výstavbu, sa nachádza väčšie množstvo odpadu (zeminy), ako bolo vo vysúťaženom VV. V minulosti na tomto mieste sídlili stupav-

skí ovocinári. Mali tu sklady a garáže. Na pozemku boli preto betónové platne, pod ktorými sa nachádzal asfalt. Aktuálne sú tieto plochy rozbité a pripravené na kopách. Tieto druhy odpadu však neboli vôbec rozpočítané. Ďalej je potrebné prepracovať projektovaný oporný múr, aby bolo možné dobudovať prilahlé cesty. Prístupové cesty je potrebné spraviť preto, lebo projekt MŠ zasahuje do časti pozemku, kde bolo zriadené vecné bremeno (8. 3. 2021), a to v čase existencie stavebného povolenia na materskú školu (14. 1. 2020).

A tiež optimalizovať značné výškové rozdiely pri porovnaní projektu a reálneho stavu, ktoré vznikli dovozom výkopovej zeminy z okolitej výstavby rodinných domov.

rr, foto: švo

nancovanie investičných akcií a na rozvoj infraštruktúry.

Sadzba dane v § 4 bod 1 písm. h) za stavby na ostatnú podnikateľskú a zárobkovú činnosť, skladovanie a administratívnu súvisiacu s ostatným podnikaním a so zárobkovou činnosťou sa znižuje z pôvodnej sadzby 3,13 eura za každý aj začatý m² zastavanej plochy stavby na novú sadzbu 2,75 eura za každý aj začatý m² zastavanej plochy stavby.

* *Návrh všeobecne záväzného nariadenia o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi.*

Návrh VZN bol predložený z dôvodu jeho zosúladenia s platným znením zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zmeny sa týkajú najmä biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu.

* *Návrh všeobecne záväzného nariadenia mesta Stupavy o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.*

V návrhu VZN sa poplatok za vývoz komunálneho odpadu zvyšuje z 35 na 47 eur, a to pre zvyšujúce sa náklady na biologicky rozložiteľný komunálny odpad, náklady na činnosť VPS, náklady súvisiace so skládkovaním odpadov a náklady na poštovné.

Rozpočet mesta

Návrh rozpočtu mesta Stupavy, rozpočtových a príspevkových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Stupavy na rok 2023, s výhľadom na roky 2023 – 2025, poslanci schválili v nasledujúcej štruktúre (tabuľka 1).

Mestská rada

Za členov Mestskej rady v Stupave boli zvolení poslanci Ing. Marián Dzvoník, Ing. Patrik Kollaroci, Ing. Ján Kušník a Ing. Martin Smeja, PhD.

Komisie mestského zastupiteľstva

Za členov jednotlivých komisií zvolilo Mestského zastupiteľstvo v Stupave:

1. *Komisia finančná* – Vieru Balogovú, Ing. Mikuláša Bernátha, Michaelu Bollovú, Ing. Lubomíra Bugalu, Ing. Daniela Jánoša, Ing. Petra Semanca a Ing. Daniela Suchoňa.

2. *Komisia stavebná a dopravy* – Ing. Romana Vigha (poslanca MsZ), Ing. Mariána Kopčeka, Ing. arch. Igora Kovalovského, Ing. Romana Mydlára, Ing. arch. Miroslava Novotného, Ing. Adriána Sedláka, doc. Ing. Tibora Schlossera, CSc., Ing. Lubomíra Bandžucha a Ing. Jozefa Blažeka.

3. *Komisia zdravotníctva a sociálnych vecí* – PhDr. Katarínu Briedoň, MBA, Soňu Činovskú, Máriu Fajkusovú, Jarmilu Salayovú, Vieru Štefkovú a PhDr. Zuzanu Vicenovú,

4. *Komisia školstva a športu* – Jána Bernáta, Mgr. Alenu Butts, PaedDr. Silviu Gabrielovú, Andreu Hejlovú, Mgr. Juraja Kro-

Bežné príjmy mesta	12 076 006,00 EUR
Bežné príjmy rozpočtových organizácií	688 259,00 EUR
Bežné príjmy spolu	12 764 265,00 EUR
Bežné výdavky mesta	5 768 577,00 EUR
Bežné výdavky rozpočtových organizácií	6 783 674,00 EUR
Bežné výdavky spolu	12 552 251,00 EUR
Prebytok bežného rozpočtu	+212 014,00 EUR
Kapitálové príjmy mesta	5 294 958,00 EUR
Kapitálové výdavky mesta	3 815 845,00 EUR
Prebytok kapitálového rozpočtu	+1 479 113,00 EUR
Finančné operácie príjmové	400 000,00 EUR
Finančné operácie výdavkové	1 533 920,00 EUR
Schodok finančných operácií	-1 133 920,00 EUR
Prebytok rozpočtového hospodárenia	+557 207,00 EUR

neka, PhD., Martina Mackoviča, Ing. Jozefa Pitrovského, Mgr. Svetozára Prokeša a Mgr. Matúša Kalného.

5. *Komisia kultúry, regionálnej a cezbraničnej spolupráce* – Mgr. Eleny Brnčalovú, Mgr. art. Teréziu Mardiakovú, Ing. arch. Máriu Seppovú, Oľgu Šaliiovú, DiS. Art. a Mgr. Matúša Vitteka.

6. *Komisia podnikateľská, miestneho rozvoja a životného prostredia* – Ing. Hanu Haldovú (poslanckyniu MsZ), Ing. arch. Veroniku Chládekovú, PhD., JUDr. Luciu Slezákovú a RNDr. Moniku Vyskupovú, PhD.

7. *Komisia majetková a legislatívno-právna* – Ing. Martina Smeju, PhD. (poslanca MsZ), Ing. Karola Hajdu, Karola Janatu, JUDr. Petra Kubíka a RNDr. Petra Rehorovského.

Noví členovia rád škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Stupavy

Mestské zastupiteľstvo v Stupave delegovalo zástupcov zriaďovateľa za členov rady školy takto:

a) do rady školy pri základnej škole Ing. Romana Vigha, Ing. Mgr. Zuzanu Baligovú, JUDr. Ľubicu Hofmannovú, LL.M., Ing. Katarínu Tömkočičovú;

b) do rady školy pri Materskej škole na ul. Ružovej Ing. Hanu Haldovú;

c) do rady školy pri Materskej škole na ul.

J. Kráľa Mgr. Michala Horeckého, Ing. Romana Vigha, Obermárovú, Mgr. Michaelu Valentovú;

d) do rady školy pri Materskej škole na ul. Marcheggskéj Ing. Martina Smeju, PhD.;

e) do rady školy pri Materskej škole na ul. Hviezdoslavovej Mgr. Jána Kohútka;

f) do rady školy pri základnej umeleckej škole Ing. Hanu Haldovú, Ing. Denisu Klačmanovú, Mgr. Františka Brunnera a Mgr. Máriu Šimončičovú. –

Okrem toho Mestské zastupiteľstvo v Stupave schválilo:

– Ing. Patrika Kollarociho za člena dozornej rady v obchodnej spoločnosti Vodárne a kanalizácie Stupava, s. r. o., s účinnosťou dňom 1. 2. 2023,

– Bc. Dominika Katonu a Mgr. Kristínu Kurovú Hirnerovú za členov dozornej rady v obchodnej spoločnosti TECHNICKÉ SLUŽBY STUPAVA, s. r. o.,

zmluvy o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena na stavbu „Rozšírenie distribučného rozvodu NN“ pre Západoslenskú distribučnú, a. s.,

– žiadosť praktického lekára MUDr. Miloša Magalu o postúpenie práv a prevzatie záväzkov zo zmluvy o nájme nebytových priestorov,

– predĺženie nájmu časti pozemku v k. ú. Stupava, parcela reg. „C“, KN č. 1472/1, pre spoločnosť Slovak Telekom, a. s., ako prípad hodný osobitného zreteľa,

– nájom pozemku s výmerou 10 000 m² vedľa Kalinčikovej ulice vo vlastníctve Urbárskeho pozemkového spolčenstva Stupava s cieľom výstavby základnej školy, pridružených stavieb, drobných stavieb, sietí a infraštruktúry. Doba nájmu je na dobu určitú – 50 rokov s opciou na ďalšie obdobie, cena nájmu je dohodnutá na 2,00 eura/m²/rok, čo predstavuje ročnú sumu 20 000 eur/rok.

K cene nájmu bude stanovená inflačná doložka k dohodnutej cene nájmu ročne vo väzbe na výšku inflácie podľa zverejnených údajov NBS vo výške 100 % inflácie v jednotlivých rokoch nájmovného vzťahu,

– nájom spol. Solamen na základe najvhodnejšieho návrhu predloženého v obchodnej verejnej súťaži, ktorej predmetom bol nájom nebytových priestorov v Dome smútku v Stupave za nájomné vo výške 680 eur mesačne.

K cene nájmu bude stanovená inflačná doložka k dohodnutej cene nájmu ročne vo väzbe na výšku inflácie podľa zverejnených údajov NBS vo výške 100 % inflácie v jednotlivých rokoch nájmovného vzťahu,

Sobáše aj v Borinke

Mestské zastupiteľstvo v Stupave schválilo ďalšie miesto konania sobášov pre matičný úrad Stupava v územnom obvode Stupava – Borinka, a to sobášnu miestnosť na Obecnom úrade v obci Borinka.

Harmonogram zasadnutí MR a MsZ

Mestské zastupiteľstvo v Stupave schválilo plán zasadnutí Mestskej rady v Stupave a Mestského zastupiteľstva v Stupave na rok 2023. (tabuľka 2)

Ďalej Mestské zastupiteľstvo v Stupave schválilo plán kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky mesta Stupavy na 1. polrok 2023 a zobralo na vedomie správu o výsledku kontroly príjmov a výdavkov v príspevkovej organizácii Mestské kultúrne a informačné centrum v Stupave od začiatku roku 2022 do novembra 2022, ako i správu o výsledku kontroly zákaziek s nízkou hodnotou v rozpočtovej organizácii mesta Stupavy – ZŠ kpt. J. Nálepku za rok 2021.

V bode rôzne sa s poslancami rozlúčil Ing. Pavol Baxa, vedúci oddelenia všeobecnej a vnútornej správy MsÚ, ktorý sa rozhodol ísť do dôchodku. Primátor Peter Novisedlák sa mu poďakoval za 5 rokov dobrej práce na mestskom úrade a poprial mu zaslužený odpočinok a všetko dobré do ďalšieho života.

rr, foto: Peter Kubička

Tretie pracovné stretnutie poslancov MsZ sa konalo 16. februára 2023. Ďalšie mestské zastupiteľstvo je na programe 30. marca 2023 od 14.00 hod. v MKIC.

DOPADY ZVYŠOVANIA CIEN ELEKTRINY

Vysoká cena elektriny... slovné spojenie, ktoré sa skloňuje v najrozličnejších odvetviach i v našich domácnostiach čoraz častejšie. Kameň úrazu, ktorý neobišiel ani Vodárne a kanalizácie Stupava s. r. o. – prevádzkovateľa verejnej kanalizácie v Stupave.

Čo je našou úlohou? Zabezpečiť neškodný príjem, odvádzanie a spravidla aj čistenie všetkých odpadových vôd vyprodukovaných

OZNAMY VAK

Spoločnosť Vodárne a kanalizácie Stupava, s. r. o., poskytuje kompletne riešenie vonkajšej kanalizácie na jednom mieste („IN HOUSE“ od podania žiadosti cez pripojenie až po preberací protokol). V praxi to funguje tak, že ak si niekto postaví nehnuteľnosť (dom/bytovku/chatu atď.), VAK realizuje napojenie od hlavného potrubia verejnej kanalizácie až po vývod vnútornej kanalizácie na nehnuteľnosť. Okrem napájania vonkajšej časti prípojky si môžete objednať monitorovanie, trasovanie, krtkovanie a výkopové práce. Obhliadky zadarmo v rámci Stupavy na tel. č. 0911 277 909 alebo na e-maile: info@vak-stupava.sk.

v Stupave. Ide o všetku vodu, ktorú v domácnostiach či na pracoviskách použijeme – napr. na umývanie alebo spláchnutie toaliet –, čím sa voda stáva odpadom. Tento odpad (vyprodukovaná odpadová voda) putuje systémom kanalizačných potrubí a prečerpávacích staníc až do Čistiarnie odpadových vôd (ČOV) Stupava, kde samotné čistenie odpadových vôd prebieha vďaka veľkému množstvu elektrických strojov a zariadení i vďaka „šikovným“ baktériám. Vyčistená voda potom putuje do vodného toku, v našom prípade do Mláky.

Zvýšenie ceny elektriny pre nás znamenalo hľadať také spôsoby prevádzky ČOV, aby naša spotreba elektrickej energie bola čo najmenšia a zároveň aby umožňovala neobmedzovať správny chod ČOV, ktorej „nastavovanie“ je

celkom dlhý a náročný proces. Pri všetkých týchto snahách sa však celoročné náklady na elektrickú energiu za rok 2022 v porovnaní s rokom 2021 zvýšili, a to až o 142 %. V roku 2021 náklady na elektrickú energiu predstavovali sumu 92 578,28 eura, pričom v roku 2022 to bolo až 224 421,56 eura. Nárast uvedených nákladov bol jedným z hlavných príčin navýšenia ceny stočného, pričom ani súčasná cena stočného nezohľadňuje celkové zvýšenie nákladov na energiu a distribúciu energií. Stočné v roku 2021 bolo vo výške 0,9890 eura bez DPH/m³, v priebehu roka 2022 bola schválená cena 1,1443 eura bez DPH/m³ a od roku 2023 cena stočného stúpila na 1,3160 eura bez DPH/m³, čo predsta-

vuje medziročný nárast o cca 33 %. Tento rok 2023 sa zvýšila sadzba za distribúciu zo 45 eur/MWh pre sadzbu X2 na úroveň 72 eur/MWh a ceny zdrojovej energie sa na spotových trhoch držia nad úrovňou 200 eur/MWh. Vážení Stupavčania, ďakujeme vám za pochopenie súčasného stavu v týchto – pre nás všetkých menej priaznivých – časoch. Veríme, že spoločnými silami sa nám podarí i toto neľahké obdobie zvládnuť. Určite k tomu môžete pozitívne prispieť aj vy, obyvatelia mesta Stupavy, a to najmä šetrením vody. Tým sa zníži produkcia odpadovej vody, čo nám všetkým v konečnom dôsledku prinesie významnú úsporu nákladov.

Miroslava Kovačičová, Milena Prušanská a Michal Polakovič

ČERVENÝ KRÍŽ STUPAVA

Zmienky o podpore Červeného kríža v Stupave siahajú do roku 1885.

Organizáciu finančne podporovali okrem stupavských Károlyiovcov aj Stupavčania, a to najmä počas prvej svetovej vojny. V stupavskom kaštieli absolvovalo liečebný pobyt s plným zaopatrením

niekoľko vojakov. Naša organizácia má aktuálne 440 členov. Je to málo alebo veľa? Všetku aktivitu zastrešuje 50 % z platieb za ročnú známku. To je aj odpoveď na otázku, či je to dost členov. Kto má záujem pomôcť, môže sa pridať, pokiaľ si vezmete za svoje 7 princípov Červeného kríža:

ľudskosť, nestrannosť, neutralitu, nezávislosť, dobrovoľnú službu, jednotu a svetovosť.

Tieto na pohľad jednoduché slová vyjadrujú dôvod existencie celého Medzinárodného hnutia Červeného kríža a Červeného polmesiaca. Základné princípy boli schválené XX. medzinárodnou konferenciou Červeného kríža v októbri 1965 vo Viedni.

Kontaktne číslo je na predsedníčku Oľgu Filípkovú: 0908 754 135

MIESTNY POPLATOK ZA KOMUNÁLNE ODPADY NA ROK 2023

OZNAMY

Zvýšenie cien sa v roku 2023 nevyhne ani poplatkom za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. V decembri minulého roka Mestské zastupiteľstvo Stupava na svojom zasadnutí schválilo Všeobecne záväzné nariadenie o miestnom poplatku za komunálne odpady, ktoré počíta so zvýšením sadzieb od 1. januára 2023 z doterajšej sadzby vo výške 36 eur/osoba/rok na sadzbu 47 eur/osoba/rok, čo

je zvýšenie o 0,03 eura/osoba/deň. Nárast miestneho poplatku je spôsobený zvýšenými nákladmi na odpadové hospodárstvo v súvislosti s novými nákladmi, napríklad v podobe povinného triedenia kuchynských bioodpadov z domácností. Do hry však vstupujú aj zvýšené ceny energií, nárast inflácie, pohonných hmôt a mzdových nákladov.

Mesto Stupava pri ustanovení výšky miestneho poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad vychádza zo skutočných nákladov na nakladanie s komunálnym odpa-

dom a drobným stavebným odpadom. Výpočet výšky miestneho poplatku ovplyvňuje aj poplatok za uloženie odpadov na skládku, ktorého výšku zase ovplyvňuje percento vytriedenia komunálnych odpadov, to znamená, že čím menej odpadu triedime, tým je poplatok za uloženie tony odpadu na skládku vyšší. Aj v prípade zachovania alebo aj mierneho zvýšenia úrovne separovania odpadov sa tento poplatok každoročne zákonom zvyšuje, a to razantným spôsobom. Poplatníci mylne vnímajú zvyšovanie alebo zachovanie

úrovne triedenia odpadov ako nástroj na znížovanie poplatku za komunálny odpad, avšak v skutočnosti ide len o nástroj na eventuálne zachovanie jeho výšky. V neposlednom rade je potrebné vykryť výdavky spojené s odpadmi cez miestny poplatok vybraný od občanov. Hoci to zákon neumožňuje, v súčasnosti je bežnou praxou „dotovanie“ odpadového hospodárstva z iných príjmov. Mesto Stupava od roku 2021 poplatok za komunálne odpady nezvyšovalo a doplávalo na odpadové hospodárstvo z iných príjmov, ktoré mohli slúžiť na rozvoj mesta alebo iné investície, ako sú napríklad opravy chodníkov a pod.

Ekonomické oddelenie Mestského úradu Stupava

OZNAMY

Mesto Stupava, Hlavná ul. 1/24, 900 31 Stupava

V zmysle ustanovenia § 9a ods. 9 písm. c) zákona SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov: **zverejňuje**

zámer nájmu dočasne prebytočného majetku mesta Stupavy z dôvodu hodného osobitného zreteľa:

predmet nájmu: pozemok registra „C“ KN, parc. č. 4231/493 s výmerou 130 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, evidované OÚ Malacky, KO na LV č. 2783 pre k. ú. Stupava, obec: STUPAVA, okres: Malacky, vo vlastníctve mesta Stupavy s veľkosťou spoluvlastníckeho podielu 1/1 k celku, na dobu neurčitú, odo dňa účinnosti nájmovej zmluvy, za cenu nájmu 5,00 EUR/m²/rok, žiadateľovi Milanovi Straskému s manželkou, schválený Mestským zastupiteľstvom v Stupave uznesením MsZ v Stupave č. 10/2023 dňa 16. 2. 2023.

predmet nájmu: časť nebytového priestoru č. 2.16 s výmerou 24,33 m². Nebytový priestor sa nachádza na 1. poschodí budovy MKIC v Stupave so súpisným číslom 1097, postavený na pozemku registra „C“ KN, parcele č. 295/1 na Agátovej ulici č. 9 v Stupave, zapísaný na liste vlastníctva č. 2783 pre katastrálne územie Stupava vo vlastníctve mesta Stupavy, v správe MKIC Stupava, občianskemu združeniu Dolné Záhorie, Malé Leváre 177, 908 74, IČO: 42 365 511, na dobu neurčitú, odo dňa účinnosti nájmovej zmluvy, za cenu nájmu 1,00 EUR mesačne po celú dobu nájmu, úhrada energií bude určená pomerne podľa výmery v zmysle príslušných právnych predpisov, s právom užívať nebytový priestor je spojené právo užívať spoločné priestory – chodby, WC, účel nájmu: za účelom prevádzky kancelárie Miestnej akciovej skupiny Dolné Záhorie, schválený Mestským zastupiteľstvom v Stupave uznesením MsZ v Stupave č. 20/2023 dňa 16. 2. 2023.

Mesto Stupava, Hlavná ul. 1/24, 900 31 Stupava

V zmysle ustanovenia § 9a ods. 8, písm. e) zákona SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov: **zverejňuje**

zámer predaja prebytočného majetku mesta Stupavy z dôvodu hodného osobitného zreteľa:

predmet predaja: časť pozemku reg. „C“ KN, parc. č. 895/5 s výmerou 61 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, evidované OÚ Malacky, KO na LV č. 2783 pre k. ú. Stupava, obec: STUPAVA, okres: Malacky, vo vlastníctve mesta Stupavy s veľkosťou spoluvlastníckeho podielu 1/1 k celku, a to vo výmere cca 36 m², v prospech žiadateľa ako kupujúceho Ing. Ľubomíra Sobinovského s manželkou, do BSM, za kúpnu cenu v sume stanovenej ZP, minimálne za cenu ZP a poplatkov súvisiacich s prevodom práv a za ďalších podmienok uvedených v zmluve o budúcej zmluve, s cieľom majetkovoprávneho vyrovnania vlastníckych vzťahov, schválený Mestským zastupiteľstvom

v Stupave uznesením MsZ v Stupave č. 12/2023 dňa 16. 2. 2023.

predmet predaja: časť pozemku reg. „C“ KN, parc. č. 4269 s výmerou 32 387 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, evidované OÚ Malacky, KO na LV č. 2783 pre k. ú. Stupava, obec: STUPAVA, okres: Malacky, vo vlastníctve mesta Stupavy s veľkosťou spoluvlastníckeho podielu 1/1 k celku, a to novovytvorený pozemok reg. „C“ KN, parc. č. 4269/2 s výmerou 1 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, nachádzajúce sa v k. ú. Stupava, obec: STUPAVA, okres: Malacky, podľa GP č. 75/2022 na zameranie trafostanice v prospech kupujúceho Miroslava Kalivodu, za kúpnu cenu 200,00 EUR/m², t. j. 200,00 EUR/za celý predmet prevodu, s cieľom majetkovoprávneho vyrovnania, na ktorej žiadateľ postavil kioskovú trafostanicu, avšak s čiastočným zásahom do pozemku vo vlastníctve mesta, schválený Mestským zastupiteľstvom v Stupave uznesením MsZ v Stupave č. 13/2023 dňa 16. 2. 2023.

AKÝ BOL MINULÝ ROK VO VPS ?

Uplynulý rok bol aj vo Verejnoprospešných službách Stupava poznačený nárastom cien energií, dozvukmi pandémie či šetrením. Napriek tomu sme dokázali aj vďaka skvelým zamestnancom dokončiť rozbehnuté projekty, venovať sa novej výsadbe či spoločne s ostatnými pripraviť Deň mestských organizácií.

Intenzívne sme sa venovali starostlivosti o zeleň či novej výsadbe. Hlavné ťahy Stupavy tak opäť zdobila jarná aj letná výsadba v kvetináčoch, nechýbali ani muškáty na stĺpoch verejného osvetlenia. Vysadili sme aj ruže, cibuloviny či lipu na Nám. M. R. Štefánika, kde pribudli lavička a smetný kôš. Hlavnú ulicu rozvoňali levandula, pagaštany či zlatý dážd, rovnako tak ozdobili pešiu zónu kvetinové pásy alebo skalničkové koberce pod pagašťanmi. Venovali sme sa aj orezu suchých či poškodených stromov a úprave kríkov zasahujúcich do chodníkov alebo ciest. Aj uplynulé leto sme pokračovali v mozaikovitom kosení väčších trávnych plôch v parku, vďaka ktorému majú zvieratá úkryt a tráva dokáže zadržať viac vlhky v horúcich dňoch. Využívame aj našu mulčovačku, ktorá rovnako pomáha rastlinám bojovať s nadmerným suchom a teplom, keďže nadrobno nasekaná tráva zostáva na lúke.

Bokom neostala ani údržba Malého parku pri Ekocentre, ktorý sme pripravili na jeho septembrové otvorenie pre verejnosť. Počas jesene a zimy sme vyrážali aj k Pivovarskému rybníku, kde sme uvoľňovali zaseknuté konáre a popadané lístie, aby voda nevytekala na príľahlú lúku. Priebežne sme sa venovali aj odstraňovaniu čiernych skládok v katastri mesta Stupavy.

V zozname prác nám v roku 2022 nechýbali ani opravy výtlkov a asfaltovanie, úprava

ciest do záhradkárskej lokalít alebo rekonštrukcie autobusových zastávok. Podarilo sa nám tiež prerobiť tri priechody pre chodcov v Máste na bezbariérové. V rámci mesta dostali nový šat aj lavičky, namontovali sme niekoľko cyklostojanov v centre mesta a opravili sme drevený mostík medzi Kaštielskym a Malým parkom.

ROK 2022 V ČÍSLACH

Vyzbierali sme **298** ton papiera, **200** ton skla, **13** ton kovov a **131** ton plastov. Rozviezli sme **11 730** obedov seniorom.

Pri odvoze komunálneho odpadu sme najazdili **16 200** km.

So skrášľovaním mesta súvisela aj veľkonočná či vianočná výzdoba, ktorá bola inštalovaná na Nám. sv. Trojice, v Máste aj pred MKIC. Samozrejme, nechýbali oprava a inštalácia svetelnej výzdoby na stĺpoch verejného osvetlenia.

V zbernom dvore sme pokračovali v zbere triedeného odpadu, okrem plastu, papiera či skla tu tak môžete odovzdať aj knihy, šatstvo, elektronický odpad, starý kuchynský

olej a za poplatok aj drobný stavebný odpad. Úpravou prešla v minulom roku váha, takže vieme obslužiť aj väčšie vozidlá. Po nariadení od statika sme odstránili prístavbu Troyerovej kúrie, ktorá bola v havarijnom stave a hrozilo jej zrútenie. Rovnako tak sme zabezpečili aj tehlový múr na Slovenskej ulici, ktorý čaká renovácia v rámci plánovanej rekonštrukcie Kaštielskeho parku v réžii Bratislavského samosprávneho kraja.

V spolupráci s ostatnými organizáciami sme aj tento rok pripravili guláš a aktivity pre deti počas Dňa mestských organizácií. Naši šikovní kolegovia si odniesli aj diplom za 2. miesto v krájaní cibule, hode šípkami, vo varení guláša. Tretie miesto nám patrilo za zatĺkanie klinca a na pomyselnom stupienku víťazov kolegovia stáli v súťaži o najkrajšie vyzdobený stánok a o najrýchlejšie vypitý polliter piva.

Nechýbame však ani pri ďalších podujatiach v meste, počas ktorých pomáhame s pristavením kontajnerov, vývozom odpadov či so zabezpečením organizácie.

Každodenné nenápadné, ale potrebné úlohy

K úlohám našich zamestnancov patria tradičný vývoz odpadkov, upratovanie ulíc a chodníkov, kosenie trávnikov a zber opadaného lístia, údržba cintorínov, detských ihrísk či mestského mobiliáru. Poradili sme si s oprava

verejného osvetlenia, čistením odvodňovacích žlabov alebo výmenou poškodených dopravných značiek alebo smetných košov. Počas zimných dní a nocí sme vyrážali do ulíc so zimnou údržbou v rámci našich možností a kapacít funkčnej techniky.

Vaše postrehy nám pomáhajú reagovať a vyraziť do terénu tam, kde to je potrebné, preto oceňujeme, že ste si už zvykli sa na nás so svojimi tipmi obracať. S radosťou vyjdeme v ústrety aj aktívnym skupinám obyvateľov, ktorí sa zorganizujú na rôznych susedských brigádach, a pomáhame im s vývozom odpadu či pristavením kontajnerov.

Kde vidíme priestor na zlepšenie

Ďalší rok sme fungovali s finančne poddimenzovaným rozpočtom najmä v oblasti kapitálových investícií do strojno-technologického vybavenia. Vysoký priemerný vek vozového parku, absencia viacerých užitočných strojov a zastaralé technické vybavenie nám stanovujú kapacitné limity, ktoré sú neadekvátne súčasným technologickým možnostiam. Preto máme obmedzený výkon a nižšiu efektivitu práce napríklad pri zimnej údržbe ciest a chodníkov, čistení a udržiavaní verejných priestranstiev, vyťahovaní septikov alebo pri manipulácii s vytriedenými zložkami odpadu. Žiaľ, je to najmä o peniazoch, ktorých je pre náročnú situáciu samospráv nedostatok vo viacerých oblastiach mestského života. Dobiaha nás tak investičný dlh minulých období. Veríme preto, že sa nám spoločne s vedením mesta podarí úspešne pracovať na tom, aby sme vedeli finančne pokryť nevyhnutné investície, ktoré nám umožnia rozširovať a zefektívňovať naše služby Stupave a jej obyvateľom.

Silvia Nagyová

ZIMA VO VEREJNOPROSPEŠNÝCH SLUŽBÁCH STUPAVA

VPS STUPAVA

Prelom rokov a úvod toho nového patril vo Verejnoprospešných službách Stupava okrem bežných prác aj zimnej údržbe či spratávaniu vianočnej výzdoby. Využili sme však aj zopár slnečných a teplých dní a venovali sme sa oprave lavičiek, ktoré vás tak počkajú na jarných prechádzkach v novom šate.

Váha v zbernom dvore je v prevádzke

Po rozšírení a úprave váhy v zbernom dvore je tu opäť možné za poplatok odovzdať aj drobný stavebný odpad. Výška poplatku bola v roku 2023 stanovená na 90 eur/t (0,090 eura/kg). Medzi drobný stavebný odpad patrí čistá stavebná suť – tehly, tvárnice, dlažba, obkladačky, stavebné drevo, okná, dvere, parkety. Ak sa vám v domácnosti nakopí väčšie množstvo iného odpadu, je možné si v zbernom dvore zakúpiť na tento účel jednorazové žlté 120-litrové vrecia. Ich cena je 3,40 eura/1 ks.

Mostík v parku je opravený

Aby ste a pohodlne dostali k Ekocentru alebo v rámci prechádzky zavítali do

Malého parku, povenovali sme sa oprave dreveného mostíka. Nahradené boli zlomené latky, takže prechod ponad potok už absolvujete bez problémov.

Lavičky v novom šate

Využili sme lepšie počasie a pokračovali v oprave lavičiek. Skrášlené vás tak čakajú aj na autobusovej stanici či na zastávke pri

základnej škole. Na jar si tak už budete môcť posediť na novom.

Vývoz vianočných stromčekov

Už tradične po Troch kráľoch začíname s vývozom vianočných stromčekov od stojísk a pred domov. Ich zber prebieha

hal priebežne a podľa kapacít až do konca januára. Vyzbierané stromčeky boli podrobené a putovali do kompostárne na ďalšie spracovanie.

Nový kôš pri Borníku

Na tejto obľúbenej vychádzkovej trase pribudol nový „psi“ kôš. Počas venčenia tak máte pohodlné miesto na odpratanie po svojom štvornohom kamarátovi. Mapu všetkých košov a stojísk nájdete aj u nás na webe <https://www.vps-stupava.sk/>

Odvoz nadrozmerného odpadu

Na miestach, kde neprebíha pravidelný vývoz komunálneho odpadu, ako napríklad v záhradkárskej osadách, máme pri-

stavený veľkokapacitný kontajner. Ten si v prípade rekonštrukcie či vypratávania priestorov môžete od nás objednať aj vy.

Ďalšie informácie o našej činnosti nájdete na webovej stránke www.vps-stupava.sk alebo na FB [VPSStupava](https://www.facebook.com/VPSStupava).

ZO ZÁPISNÍKA MESTSKEJ POLÍCIE

Dňa 13. 12. 2022 v čase 17.21 hod.

požiadal pracovník operačného strediska záchranej zdravotnej služby hliadku MsP Stupava o asistenciu a prípadné použitie AED u pacienta na Stromovej ulici. Po príchode na miesto hliadka našla pacienta v obývačke rodinného domu, kde na zemi ležal už v stabilizovanej polohe.

Hliadka zistila životné funkcie tep a dýchanie, ktoré bolo prítomné, a preto prístroj AED nebol použitý. Osobu sme sledovali do príchodu RZP Urgent 117, ktorý si osobu prevzal. Osobe vykonali prvotné vyšetrenie a bola prevezená do Nemocnice s poliklinikou Ladislava Déreara na Kramároch.

Dňa 15. 12. 2022 v čase o 8.00 hod.

hliadka MsP prijala oznámenie o požiari dvojpodlažného rodinného domu na Bezručovej ulici. Po príchode na miesto hliadky regulovali dopravu a snažili sa vytvoriť priestor pre prichádzajúce vozidlá HaZZ Bratislava, Malacky a taktiež DHZ Stupava. Pri záchranných prácach zabezpečovali priestor proti neoprávneným vniknutiam nepovolovaných osôb a plnili pokyny veliteľa zásahu.

Dňa 24. 12. 2022 v čase o 14.20 hod.

hliadka MsP prijala oznámenie, že na Agátovej ulici leží na zemi muž s krvavou hlavou. Po príchode hliadky sa už pri zranenej osobe nachádzali okoloidúci, ktorí sa snažili zranenému poskytnúť predlekársku pomoc. Muž bol pri vedomí, hliadka zistila, že má tržnú ranu na nose a pravdepodobne zlomeninu nosa. Hliadka zranenému krvácajúcu ranu ošetrila. Následne sa na miesto dostavil rodinný príslušník zraneného s vozidlom, ktorý uviedol, že ho zoberú do nemocnice v Malackách.

Dňa 31. 12. 2022 v čase o 21.41 hod.

sme boli operátorom MsKS vyslaní na Bernolákovu ulicu, kde bol oznámený požiar rodinného domu. Na mieste sme sa stretli s príslušníkmi HaZZ, ktorí požiar kuchynského sporáku zahasili a na miesto privolali poruchovú službu SPP, ktorá preverila tesnosť prípojok a stav pripojených zariadení.

Dňa 31. 12. 2022 v čase o 22.29 hod.

sme boli operátorom MsKS vyslaní k požiaru rodinného domu na Wolkerovej ulici. Na mieste sme spolu s hliadkou OO PZ Stupava zistili, že nejde o požiar rodin-

ného domu, ale o spaľovanie elektrických káblov v otvorenom ohnisku dvora rodinného domu. Vec na mieste s páchatelmi priestupku doriešila hliadka OO PZ. Na miesto sa dostavili dobrovoľní hasiči z DHZ Stupava.

Dňa 5. 1. 2023 v čase o 10.21 hod.

hliadka prijala telefonický oznam, že v bytovom dome na Mlynskej ulici nastala porucha na výťahu, v ktorom sa nachádza staršia žena a nemôže sa dostať von. Po príchode hliadky na miesto bolo zistené, že v celej bytovke nefunguje elektrický prúd, čo zapríčinilo zablokovanie výťahu. Žena bola vo výťahu medzi 2. a 3. poschodím a s hliadkou komunikovala. Hliadka preto telefonicky kontaktovala servisnú službu výťahu a privolala na miesto technika. Pred jeho príchodom sa však dodávka elektrickej energie obnovila a výťah sa opäť spustil do predvoleného poschodia. Hliadka skontrolovala zdravotný stav uviaznutej ženy, ktorá uviedla, že žiadne ťažkosti nemá, že mala iba strach. Privolaný technik po príchode skontroloval stav a funkčnosť jednotlivých častí výťahu a skonštatoval, že je bezpečný.

Dňa 15. 1. 2023 v čase o 4.57 hod.

bola hliadka operátorom MKS vyslaná na Keltškú ulicu k prevereniu oznamu týkajú-

ceho sa rušenia nočného pokoja, kde údajne neznáma osoba má vykrikovať a búchať na dvere na rodinnom dome. Hliadka po príchode na miesto zistila, že ide muža ukrajinskej národnosti, ktorý sa chcel dostať do domu, nakoľko tam prechodne býval aj so svojou rodinou. Pri zisťovaní totožnosti osoby a ďalších relevantných skutočností vyšla z domu jeho manželka a povedala, že ho nechcela pustiť preto, že mal vypité a vyhrážal sa jej aj ich deťom zabitím. Nakoľko to údajne nebolo po prvýkrát, chcela, aby prišla hliadka štátnej polície, nakoľko chce podať trestné oznámenie. Hliadka MsP preto telefonicky privolala hliadku OOPZ Stupava, ktorej vec na mieste odovzdala. Príslušníci MsP následne asistovali pri predvedení menovaného s cieľom podania vysvetlenia a vykonania ďalších úkonov.

Dňa 16. 1. 2023 v 11.50 hod.

hliadka MsP pri hliadkovej činnosti spozorovala na Hlavnej ulici pri budove pošty ležiacu, zakrvavenú osobu. Tejto poskytla prvú predlekársku pomoc a privolala ZZS, ktorá si osobu prevzala na ďalšie ošetrenie. Osoba mala rozbitú hlavu a odrenú tvárovú časť hlavy, na vonkajšie podnety nereagovala. Zranená osoba bola ZZS prevezená do spádovej nemocnice v MA.

DOBROVOĽNÝ HASIČSKÝ ZBOR STUPAVA

Štatistika zásahovej činnosti za rok 2022

V roku 2022 patrilo Dobrovoľný hasičský zbor mesta Stupavy v celoplošnom rozmiestnení síl a prostriedkov hasičských jednotiek na území Slovenskej republiky do kategórie „A“. Štatistika spojená so zásahovou činnosťou za uplynulý rok:

Podiel jednotlivých udalostí

Celkový počet zásahov: **74**
 Požiar: **36**
 Technická pomoc: **30**
 Dopravná nehoda: **7**
 Previerkové cvičenie: **1**
 V porovnaní s rokom 2021 evidujeme pokles celkovo o **36** udalostí.

Počet zásahov v jednotlivých katastrach obcí

Stupava: **51** Jablonové: **1**
 Bratislava: **8** Malacky: **1**
 Borinka: **4** Rohožník: **1**
 Lozorno: **4** Zohor: **1**
 Marianka: **2**
 Gajary: **1**

Časové údaje

Priemerný čas výjazdu hasičskej jednotky z hasičskej zbrojnice od vyhlásenia poplachu: **5** minút a **40** sekúnd
 Najkratšie trvanie zásahu: **15** minút
 Najdlhšie trvanie zásahu: **9** hodín a **43** minút
 Priemerná dĺžka zásahu: **1** hodina a **15** minút
 Celkový čas strávený na zásahoch: **92** hodín a **23** minút
 Celková osobohodina: **385** hodín

Škody po silnom vetre

Dňa 31. 1. 2023 nám bola MsP Stupava na podnet občana ohlásená udalosť – spadnutý strom na Hlavnej ulici. Po príchode na miesto udalosti bolo prieskumom zistené,

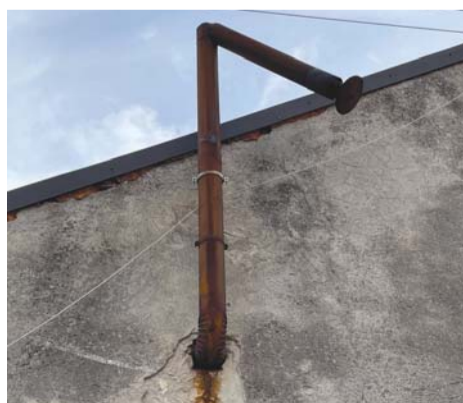

že došlo k zlomeniu konára stromu, ktorý zasahoval do celej šírky chodníka a čiastočne aj do jedného jazdného pruhu vozovky. Jednotka konár popílila motorovou pílou.

Následne došlo k uprataniu vozovky a chodníka. Po ukončení zásahu jeho veliteľ požiadal Technické služby mesta Stupavy, aby zabezpečili odstránenie konára z trávneho porastu.

Komín, ktorý doslúžil

Dňa 31. 1. 2023 nám bol MsP Stupava na žiadosť občana oznámený komín visiaci z budovy nad cestou. Po príchode na miesto bolo zistené, že ide o starý zhrdzavený komín visiaci nad Marcheggskou ulicou vo výške

cca 3 m. Komín bol odstránený pomocou dvoch kusov nastavovacích rebríkov a nož-

níc na plech. Po zdokumentovaní udalosti a zbalení vecných prostriedkov vykonala jednotka dotankovanie PHM a následne sa vrátila do svojej základne.

Spadnutý strom

Dňa 1. 2. 2023 nám bola prostredníctvom občana mesta Stupavy nahlásená udalosť – spadnutý strom v Stupave v časti Lintávy. Po príchode na miesto udalosti bolo prieskumom zistené, že ide o spadnutý strom (smrek), ktorý zasahuje do celej šírky vozovky a zostal visieť na jednoduché stavbe nachádzajúcej sa na súkromnom pozemku. Jednotka na likvidáciu stromu použila motorovú pílu a dva kusy nastavovacích rebríkov.

Dva ranné výjazdy

V sobotu 4. 2. 2023 bola o 7.53 hod. naša jednotka vyslaná Operačným strediskom Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Bratislave k technickej pomoci na Platanovej ulici v Stupave. Na mieste bolo zistené, že šlo o pád stromu. V rovnaký deň o 9.26 hod. bola jednotka vyslaná mestom Stupavou k ďalšiemu spadnutému stromu, tentoraz na Slovenskej ulici.

Na mieste bolo zistené, že strom pri páde poškodil elektrické vedenie. Jednotka strom odstránila pomocou motorovej píly a cestu očistila. Spadnuté káble elektrického vedenia boli zabezpečené a na miesto bola privolaná poruchová služba elektrární.

Podozrenie na únik plynu

V pondelok 6. 2. 2023 bola o 18.30 hod. naša jednotka vyslaná Operačným strediskom Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Bratislave k úniku nebezpečných látok na Hlavnej ulici v Stupave. Na mieste udalosti bolo zistené, že malo ísť o únik zemného plynu, a to z plynovej prípojky v blízkosti domova sociálnych služieb. V súčinnosti s profesionálnymi hasičmi z Bratislavy a s poruchovou službou plynární boli na mieste vykonané opakované merania koncentrácie plynov v ovzduší. Merania boli vykonané tak na Hlavnej ulici, ako aj v priestoroch DSS. Na mieste udalosti neboli namerané zvýšené hodnoty zemného plynu v ovzduší.

9 OTÁZOK

PAEDDR. MIROSLAVE FLORIANSOvej, MPH, MBA,

**dočasne poverenej výkonom funkcie riaditeľky
Domova sociálnych služieb a zariadenia pre seniorov
Kaštieľ v Stupave.**

Celý svoj profesionálny život zasvätila vzdelávaniu a sociálnej práci na rôznych postoch nielen na domácej, ale i na medzinárodnej úrovni. Hrdí sa dvoma najvýznamnejšími pracovnými úspechmi – ako živnostníčka získala pre spoluprácu viac ako 2 300 spolupracovníkov a ako riaditeľka sociálneho zariadenia dosiahla jeho zaradenie medzi päť organizácií verejnej správy, ktorým v rámci CAF centra Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR bude bezplatne poskytovaná podpora pri implementácii modelu CAF, cieľom ktorého je poskytovanie tak profesionálnych vzdelávacích, konzultačných a analyticko-metodických služieb, ako i vierohodných a overených informácií a novín v oblasti manažérstva kvality.

V minulosti ste pracovali v domove seniorov v Lamači. Ako dlho ste tam pôsobili?

Dovedna takmer trinásť rokov, z toho skoro desať na pozícii riaditeľky. Keď sme prekonali koronu a všetky s ňou súvisiace opatrenia a krízové stavy, povedala som si, že dozrel čas na zmenu. Moja práca sa pre mňa začala stávať povinnosťou a nie radosťou. Dva roky som sa venovala teórii a na problematiku sociálnej práce som sa pozrela z druhého brehu, teda zo strany ministerstva. Okrem toho som sa venovala lektorskej činnosti a všetky získané skúsenosti som sa snažilo odovzdať zamestnancom v sociálnych službách. Chýbala mi prax, a tak som sa rozhodla vrátiť.

Aké sú podľa vás podmienky na poskytovanie kvalitných sociálnych služieb?

Pre mňa je základnou podmienkou práca pre ľudí. Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov má pod jednou strechou nielen senio-

rov, ale aj ľudí so špecifickými diagnózami. Takáto rôznorodá starostlivosť je náročná a často aj ťažko splniteľná. Problém je totiž s podmienkami, ktoré musíme spĺňať podľa štandardov kvality, hlavne v oblasti ľudských práv. Prácu nám hatí napríklad to, že ľudia, ktorí sa k nám dostanú, sú často ľudia bez domova alebo ľudia so závislosťami. My im nesmieme brániť vo voľnom pohybe, lebo nie sú zbavení svojprávosti. Pri takomto rôznorodom zostavení klientov, aby sme im mohli aj pomôcť, potrebujeme jasne špecifikovať pravidlá a tu často narážame na ponímanie ľudských práv v praxi. Vyžadovanie dodržiavania pravidiel klientmi, by nemalo byť považované za porušovanie ľudských práv, čo sa v praxi stáva.

Kto sa stará o prijímateľov?

Jednak je to zdravotný personál a tiež sociálni pracovníci. Bola rozvinutá aj dobrovoľnícka činnosť, ale počas dvoch rokov korony sa nám vytratila z našej práce. Momentálne sa ju snažíme obnoviť. Pri DSS a ZpS Kaštieľ Stupava bolo založené aj občianske združenie Dôstojnosť života.

Aká je budúcnosť domova sociálnych služieb?

Historické priestory nášho kaštieľa naozaj nie sú vhodné na profesionálnu starostlivosť o prijímateľov. A to budeme v lete oslavovať 60. výročie fungovania – otvorenia! Kaštieľ sa prostredníctvom BSK chce zapojiť do Plánu obnovy – z európskych fondov a naši klienti by sa mali v budúcnosti postupne presťahovať do nových priestorov. Zdedila som vynikajúci pracovný personál, ktorý je v tomto čase naozaj veľmi vzácny. Som presvedčená, že budeme pokračovať v začatom diele môjho predchodcu a dielo privedieme do úspešného konca. Okrem Záborskej Bystrice by sa mali vybudovať na Zábore ešte tri ďalšie budovy. Realizácia tejto myšlienky je naplánovaná na viac rokov.

V Stupave nemáme domov dôchodcov. Myslíte si, že takéto zariadenie je v našom meste potrebné?

Trend v starostlivosti o seniorov alebo ľudí odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby je v súčasnosti taký, že by mali čo najdlhšie zostať vo svojom prirodzenom prostredí. V Stupave funguje pomoc opatrovateľskej služby. Možno by ďalším krokom mohlo byť vybudovanie denného stacionáru.

Ako pri tom môže byť nápomocná samospráva?

Na Slovensku máme nešťastne nastavený sociálny systém spoločnosti. Nemôžeme len odovzdať kompetencie VUČke, obci. Zmeny by mali prísť z ministerstiev, ktoré by mali dokázať zanalyzovať fungovanie štátu v tejto oblasti, sledovať medzinárodné trendy a uskutočniť nevyhnutné, potrebné, postupné zmeny.

Okrem toho by mali vytvoriť aj finančné a personálne podmienky. Vzhľadom na finančnú nestabilitu súčasnosti si zriaďovateľ nemôže dovoliť nechávať voľné miesta v zariadení. Sociálna politika neumožňuje mať dve – tri lôžka voľné pre „urgent“. Pokiaľ sa teda stane, že potrebujete umiestniť svoju mamu, otca či iných príbuzných niekam z večera do rána, žiaľ, nemáte kam. V našom systéme zostávajú diery. Boli zrušené zariadenia pre dlhodobých chorých, takzvané „doličovky“. Našťastie sa začína hovoriť o zariadeniach pre ľudí, ktorí už nepotrebujú zdravotné zariadenie, ale nemôžu ešte ísť do sociálnych zariadení, kde sa neposkytuje zdravotná starostlivosť.

Vidíte svetlo na konci tunela?

Ano, viem o tom, že vzniká koncept dlhodobej starostlivosti. Čiže je pozitívne, že si niekto všimol, že terén hlási priepasť, ktorú treba vykryť.

Aká je komunikácia medzi zdravotnými a sociálnymi zariadeniami?

Všetci už vieme, že zákon 448 o sociálnych službách nám priniesol ľudí, ktorí čím ďalej, tým viac potrebujú v zariadení nielen sociálnu, ale i zdravotnú starostlivosť. Pre tieto zariadenia však nemáme dostatok všeobecných lekárov, ktorí by v nich ordinovali viac ráz do týždňa a došliť iba na takéto zariadenie 24 hodín denne. Komunikácia medzi zdravotnými a sociálnymi zariadeniami je často veľmi náročná – neoznámia nám príchod klienta z nemocnice, v poslednej dobe sa stáva, že klient príde bez nevyhnutných liekov po hospitalizácii, nehovoriac o prevozových sanitkách, ktoré nedokážu prísť na požadovaný čas, a rovnako dlho trvá odvoz späť. Všetko je hlavne vždy o ľuďoch a my sme vďační za ochotné, trpezlivé a ľudské výnimky.

Prezradte niečo o projekte „Hodina pre seniora“.

Tento projekt je určený pre seniorov v pobytových sociálnych zariadeniach, ktorým chýba komunikácia a kontakt s okolím, či už zo zdravotného hľadiska, alebo „neexistujúcej“ rodiny. Dobrovoľníci preto telefonujú vytypovaným seniorom v dohodnutých časoch a snažia sa im spríjemniť deň. Z mnohých telefonátov vznikli užšie ľudské vzťahy.

Eva Švoňavová, foto: autorka

VYHLÁSENIE VOĽBY HLAVNÉHO KONTROLÓRA MESTA STUPAVY

OZNAMY MESTA

Mestské zastupiteľstvo v Stupave

v zmysle § 18a ods. 2 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v zmysle uznesenia Mestského zastupiteľstva v Stupave č. 8/2023 zo dňa 16. 2. 2023 vyhlasuje voľbu hlavného kontrolóra mesta Stupavy:

1. Predpoklady na výkon funkcie:

- ukončené minimálne úplné stredné vzdelanie,
- bezúhonnosť,
- spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu.

2. Náležitosti písomnej prihlášky kandidáta:

- osobné údaje – meno, priezvisko, titul, dátum narodenia, trvalé bydlisko, kontaktný údaj (telefón, e-mail),
- profesijný životopis s prehľadom doterajšej praxe s uvedením pracovnej pozície,
- úradne overený doklad o najvyššom dosiahnutom vzdelaní,
- údaje potrebné na vyžiadanie výpisu z registra trestov (§10 a nasl. zákona č. 330/2007 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov),
- čestné vyhlásenie o spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu,
- súhlas so spracovaním poskytnutých osobných údajov podľa zákona č. 18/2018 Z. z.

o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) na účely spracovania žiadostí a vykonania voľby..

3. Termín a spôsob podania prihlášky:

Lehota na doručenie prihlášok na funkciu hlavného kontrolóra mesta Stupavy je najneskôr do 20. 4. 2023 do 14.30 hod. Prihlášku je možné podať:

a) osobne – do podateľne Mestského úradu v Stupave, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava, prízemie, kanc. č. 1.01

b) poštou – na adresu Mestský úrad Stupava Hlavná 1/24, 900 31 Stupava Rozhodujúci je dátum a čas doručenia, nie dátum poštovej podacej pečiatky. Uzatvorená obálka s požadovanými dokladmi musí byť označená textom „VOLBA HK NEOTVÁRAŤ“.

4. Dátum konania voľby

Dátum konania voľby je stanovený na 4. 5. 2023 na riadnom zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Stupave.

5. Pracovný pomer

Pracovný pomer je stanovený na plný pracovný úväzok s nástupom od 6. 5. 2023 na funkčné obdobie šesť rokov.

EKOCENTRUM STUPAVA

Prvé dva mesiace roka boli v Ekocentre pokojnejšie a v znamení interiérových podujatí. Stredy patrili opäť stretnutiam s predškólakmi a so školákmi, počas ktorých sa venovali napríklad témam: maskovanie, dinosaury alebo cicavce. Oľubu si získali aj pravidelné prírodovedné populudnia, počas ktorých sa malí aj veľkí návštevníci dozvedeli, ktoré zviera je najstarostlivejšia mama na svete, ako si jednotlivé tvory prejavujú lásku či aké rekordy prekonávajú zvierací cestovatelia za potravou či rozmnožovaním. Nechýbali ani tvorivé stretnutia pri farbách, dreve a vlne, ale ani úvod do plánovania záhradných prác.

Počas marca nám už hádam bude priat' počasie natoľko, aby sme sa vedeli stretnúť aj vonku. Postupne pripravujeme aj Deň Zeme v apríli alebo Víkend otvorených parkov a záhrady v júni a počas leta sa môžu deti tešiť na prírodovedné či ekologické tábory.

Bohatý program

Posledná januárová streda patrila prvej diskusii, ktorá sa venovala upokojovaniu dopravy v Stupave, bola to téma, ktorá veru zaujala veľa ľudí. Úvodná februárová sobota patrila téme mokradí, ktoré sú nezastupiteľný a vzácny biotop poskytujúci domov mnohým druhom rastlín a živočíchov. Otvorili sme počas nej aj novú výstavu ilustrácií Viliama Slaminku z detskej knihy Príbehy z lúk a mokradí. Nechýbalo ani stretnutie so spisovateľkou Veronikou Šikulovou, ktorá nám prečítala úryvky zo svojich textov. Na rad prišla aj téma zdravej pôdy ako základu zdravých potravín, zo stretnutia si návštevníci odniesli okrem zaujímavých informácií aj praktické tipy a triky, ako mať lepšiu pôdu vo svojej záhrade.

Ekocentrum Stupava, Hlavná 9C, 900 31 Stupava - východ do parku oproti Mestskému úradu
www.stupava.sk, ekocentrum@stupava.sk
0917 760 559 FB/IG @ekocentrumstupava

Pestovateľský krúžok Moja záhrada
pre predškólakov a školákov

OD 15. MARCA 2023
VZDÚ V STREDU OD
15.30 HOD.

CENA 84 EUR/14
STRETNUTÍ

Naučíme sa o kolobehu prírody v záhrade, užitočných pomocníkoch, vypestujeme si prvú zeleninu, zasadíme a budeme sledovať prísady, rozmnožíme bylinky.

Prihlášky: ekocentrum@stupava.sk

MAREC V EKOCENTRE

4. MAREC KOMPOSTOVANIE

11.00 hod. Kompostér Jurko/Zábavné a poučné divadielko, počas ktorého sa deti dozvedia, ako si založiť kompost, ako sa oň starať, kto v ňom žije a prečo je kompostovanie dôležité. *Vhodné pre deti od 3 rokov, príspevok 3 €/dieta, rezervácia miesta na ekocentrum@stupava.sk.*

cia miesta na ekocentrum@stupava.sk.

14.00 hod. Ako na kompostovanie*/Žiadna zdravá záhrada sa nezaobíde bez kompostu. Viete však, čo doň patrí a čo nie, čo je jeho tajomstvo a akú skrýva silu? *Tipy a triky, ako kompostovať, si povieme s Mariannou Piršelovou z Future Gardens. Vhodné od 12 rokov.**

15.00 hod. Čítanie a tvorenie pre deti na motívy detskej knihy František z kompostu od Simony Čechovej*

11. MAREC

11.00 hod. Čmeliak: silák opeľovač. S lektorkou Luciou Ďurišovou si predstavíme čmelín. *Rezervácia miesta na ekocentrum@stupava.sk, vhodné pre deti s rodičmi aj dospelých, príspevok na prednášku 2 €.*

14.00 hod. Ako pomáhať mláďatkám*/Stretnutie s pracovníkmi záchranej stanice Návrat do divočiny v Borinke.

15. MAREC

Pestovateľský krúžok Moja záhrada – prvé stretnutie, od 15.30 hod. Krúžok je určený predškólakom a školákmi, deti sa na ňom oboznámia s kolobehom prírody v záhrade. *Cena 84 €/14 stretnutí vždy v stredu o 15.30 hod., prihlášky na ekocentrum@stupava.sk, kapacita max. 14 detí*

18. MAREC

11.00 hod. Ako na kvety zo semienka*/workshop/La Borinka

Dozviete sa, ako úspešne štartovať semienka kvetov a ako dopestovať krásne a zdravé prísady. Z workshopu si odnesiete aj balíček semienok letničiek. *Lektorka: Daniela z kvetovej farmy La Borinka, trvanie: 1,5 hod., cena 35 €/osoba, kapacita 10 osôb, prihlasovanie na ekocentrum@stupava.sk.*

11.00 hod. Exkurzia s brigádou na Vrchnú horu *Predpokladaný návrat je o 14.00 hod., vhodné aj pre rodiny s deťmi, vstup je voľný, odporúčame si vziať so sebou pracovné rukavice.*

14.00 hod. Výroba „zážitkovníka“, denníka na zážitky z recyklovaného materiálu *Vhodné pre deti od 6 rokov, príspevok na aktivitu 3 €.*

25. MAREC SVETOVÝ DEŇ VODY V STUPAVE

10.00 hod. Vodný kvíz*/Ak zodpovieš otázky správne, odnesieš si malú odmenu

10.00 hod. Ornitologická exkurzia na Jakubovský rybník s CHKO Záhorie/ *Vyrazíme k na prvý pohľad možno nezaujímavý, ale pre ornitológov veľmi známej lokalite pozorovať vzácne druhy vtákov. Stretneme sa o 10.00 hod. pred kostolom v Jakubove, trasa je vhodná pre rodiny s deťmi a dĺžka exkurzie je približne 4 hodiny. Prihlásiť sa môžete na ekocentrum@stupava.sk*

11.00 hod. Kam putuje voda po spláchnutí*/Diskusia a kvíz o cykle odpadovej vody, o jej čistení, aj o tom, čo ohrozuje kanalizáciu

s technológičkou Milenou Prušanskou z Vodární a kanalizácii Stupava. *Vhodné pre deti od 5 rokov a dospelých.*

13.00 hod. Čo žije vo vode*/Výskumná výprava za vodnými príškami a živočíchmi s prírodovedcom Jurajom Čačným.

15.00 hod. Voda v krajine, v meste a v záhrade*/ *Náš pohľad na vodu sa mení a spolu s Vladimírou Joštovou budeme objavovať možnosti, ako s ňou pracovať. Vhodné od 12 rokov.*

14.00 – 16.00 hod. Exkurzia v čistiarni odpadových vôd v Stupave/Pozývame vás na prehliadku priestorov a technológií. *Vhodné pre deti od 5 rokov a dospelých, vstup voľný.*

Každú stredu od **9.15 hod.** u nás prebieha waldorfská hernička, počas ktorej si už najmenšie deti budujú vzťah a rešpekt k prírode či živým tvorom. *Prihlásiť sa môžete aj vy e-mailom na barackova@gmail.com alebo na čísle 0948 344 767.*

*Vstup za dobrovoľný príspevok.

OTVÁRACIE HODINY

EKOCENTRA:
streda: 10.00 – 17.00
sobota: 10.00 – 17.00

Aktuálne informácie, program či prihlášky na podujatia nájdete na sociálnych sieťach Facebook alebo Instagram pod @ekocentrumstupava.

Kontakt: Ekocentrum Stupava, Hlavná 9C, 900 31 Stupava, 0917 760 559, ekocentrum@stupava.sk

CHRÁŇME SI NÁŠ KLENOT

biologička Katarína Devánová z BROZ-u a entomológ Marek Semelbauer z Ústavu zoológie SAV.

Do terénu vyrazíme pešo v sobotu 18. marca 2023 o 11.00 hod. spred Ekocentra a predpokladaný návrat je približne o 14.00 hod. Oblečenie a obuv, prosím, zvolte podľa počasia, môžete si pribaliť

Ekocentrum Stupava a Bratislavské regionálne a ochranné združenie vás pozývajú na ďalšiu exkurziu spojenú s brigádou na Vrchnú horu, náš prírodný klenot hneď za našimi humnami.

Hovorí sa jej aj sestra Devínskej Kobyly.

Tomuto unikátnemu prostrediu, ktorého špecifická geografická poloha sa stala jedným z hlavných dôvodov vzniku pomerne pestrých prírodných pomerov. Tie poskytujú domov vzácnym rastlinám a živočíchom, o ktorých nám porozprávajú

vlastnú vodu alebo malé občerstvenie. Podujatie je vhodné aj pre rodiny s deťmi, vstup je voľný, odporúčame si vziať so sebou pracovné rukavice.

Počas prechádzky sa dozviete o výnimočnosti Vrchnej hory, o faune a flóre aj o jej histórii. Pred 14 až 16 miliónmi rokov sa tu totiž rozlievalo more, v ktorom žili lastúrniky, ustrice, morské ježe, koraly, ale aj veľryby, žraloky, tulene, kraby či korytnačky. Veríme, že aj takéto spoznávanie svojho okolia prispieje k tomu, aby sme si ho vážili a chránili pre ďalšie generácie.

O Vrchnej hore

Vrchná hora predstavuje ostrov prírodnej krajiny v priamom dotyku rýchlo sa rozvíjajúceho mesta. Pre všetky svoje krásy a vzácnosti bola v roku 2017 zaradená do sústavy NATURA 2000 ako územie európskeho významu. V súčasnosti v nej platí 3. stupeň územnej ochrany.

Silvia Nagyová, foto: Martina Kosorínová
Geopark Malé Karpaty

SAMOSPRÁVA A OBČIANSKE INICIATÍVY

Mesto tvoria občania. Je to priestor, kde žijú, pracujú, stretávajú sa a prežívajú radosť z užívania si priestoru, kultúry, zo vzdelania, športu a z dobrých zdravých vzťahov. Práve občania sú tým hybným elementom, ktorý vie posúdiť rezervy v našom priestore a čase a zároveň fundovane navrhnúť riešenia.

Kedže občiansky aktivizmus je obrovský v personálnom i profesijnom zábere, má nesmierny celomestský význam a mesto je vo svojom rozvoji od aktívnej spolupráce s občianskymi aktivistami závislé.

V Stupave pôsobí veľa združení, spolkov, zväzov či komunít. Sú to občania s rôznymi záujmami – v oblasti kultúry, športu, vzdelávania, turizmu, zdravého životného štýlu, ochrany dedičstva, znalosti financovania, práce s deťmi či s hendikepovanými spoluobčanmi, pomoci zvieratám, ochrany životného prostredia, nových alternatív pre rozvoj mesta atď.

Mesto vás potrebuje

Ako poslankyňa mestského zastupiteľstva komunikujem s mnohými zástupcami záujmových skupín a sama som členkou niekoľkých zväzov a združení. Práca i nasadenie je dobrovoľné a nezištné, pričom poskytuje zároveň zmysluplný pocit užitočnosti a radosť z prospechu ostatných. Stretnutia a tvorba projektov sú konštruktívne, úprimné, komunikácia nekonfliktná a príjemná.

Naše mesto vás potrebuje pri riešení týchto projektov:

- spracovanie koncepcie rozvoja mestských organizácií,

- aktualizácia všetkých databáz a evidencií s cieľom budúcej spolupráce (občianske a záujmové združenia, zväzy, spolky, dobrovoľné skupiny, oddiely, kluby, aktivisti, podnikateľské zázemie, odborná verejnosť, iné),
- podpora občianskeho aktivizmu ako silného potenciálu pomoci mestu,
- tripartitná spolupráca (mesto – občan – podnikateľský sektor),
- uplatnenie schválených dokumentov (všeobecne záväzné nariadenie mesta o pamätihodnostiach), znovuvytvorenie pracovnej skupiny, ktorá predkladá návrhy pre zápis do zoznamu pamätihodností mesta,

- v rámci manuálu verejného priestoru samostatné riešenie produkčne vhodných a turisticky zaujímavých miest a trás, a to vrátane historických hodnôt (hrad Pajštún ako jedna z trás).

Spoločná diskusia

Obraciam sa na zástupcov alebo členov týchto skupín, prípadne aktivistov samotných, a pozývam ich zapojiť sa do plánovaných spoločných diskusií, aby sme našli so samosprávou prienik žiaduceho a prospešného zosúladenia našich potrieb a videní v rozvoji mesta v oblastiach, ktoré sú vám blízke.

V prvej etape je potrebné prihlásiť sa na nižšie uvedený kontakt (uvedte svoj názov/meno, kontakt, oblasť pôsobenia), aby sme mohli spolu nastaviť procesy pre lepšiu komunikáciu a pre spoločné projekty s mestom.

Kontakt: hana.haldova@stupava.sk

POCITOVÁ MAPA

V minulom čísle Stupavských novín sme otvorili tému „pocitová mapa“. Je to nástroj na zber názorov verejnosti. Obyvatelia na mape môžu vyznačiť miesta v konkrétnej lokalite rôznymi farbami špendlíkov. Každá farba určuje iný pocit či vnem. Pri zbere podnetov v Stupave sa zvolilo 6 kategórií, ktoré mohli ľudia hodnotiť.

Prvú kategóriu – tu sa cítim dobre, si môžete pozrieť v zimnom vydaní na webe mesta. Zostali nám tieto kategórie, z ktorých si preberieme prvú:

— tu sa mi nepáči

Ostané nám zostávajú do ďalšieho vydania:

— tu mám problémy ako chodec

— tu mám problémy ako cyklista

— tu mi chýba zeľň

—... a otvorená otázka, čo by sa mi páčilo a čo mi chýba v danej lokalite

Tu sa mi nepáči

„Tu sa mi nepáči“ – tak účastníci a účastníčky hodnotili málo atraktívne miesta, prípadne miesta, kde sa necítia bezpečne. Je to najmä lokalita okolia Billy, základnej školy, areálu Barónové a skládky. Z jednotlivých podnetov uvádzame tie, ktoré boli aj bližšie slovné opísané.

- Billa a okolie – negatívne je hodnotená samotná Billa a jej sortiment (podľa slov ľudí tam zriedka kúpia všetko, čo potrebujú, potom radšej chodia nakupovať mimo Stupavy), ale aj samotný neatraktívny priestor okolo Billy. Časť ľudí ju ohodnotila negatívne iba z pohľadu, že je jediná, že tu chýba ďalší väčší obchod.

- Základná škola – negatívne ju hodnotili najmä žiaci a žiačky (sčasti iba z princípu, že to je škola), ale aj rodičia, škola je vnímaná ako príliš veľká (optimálne by si ľudia priali mať v škole do 400 – 500 žiakov), vytýkajú jej nedostatočnú kapacitu jedálne.

- Areál Barónové pri Troyerovej kúrii, ktorý je po väčšinu roka (mimo festivalov) blatový priestor bez akéhokoľvek využitia.

- Areál skládky

- Staršie haly v areáli Cevaservis

- Neudržiavaná plocha medzi ulicami Vincenta Šikulu a Jána Ondruša

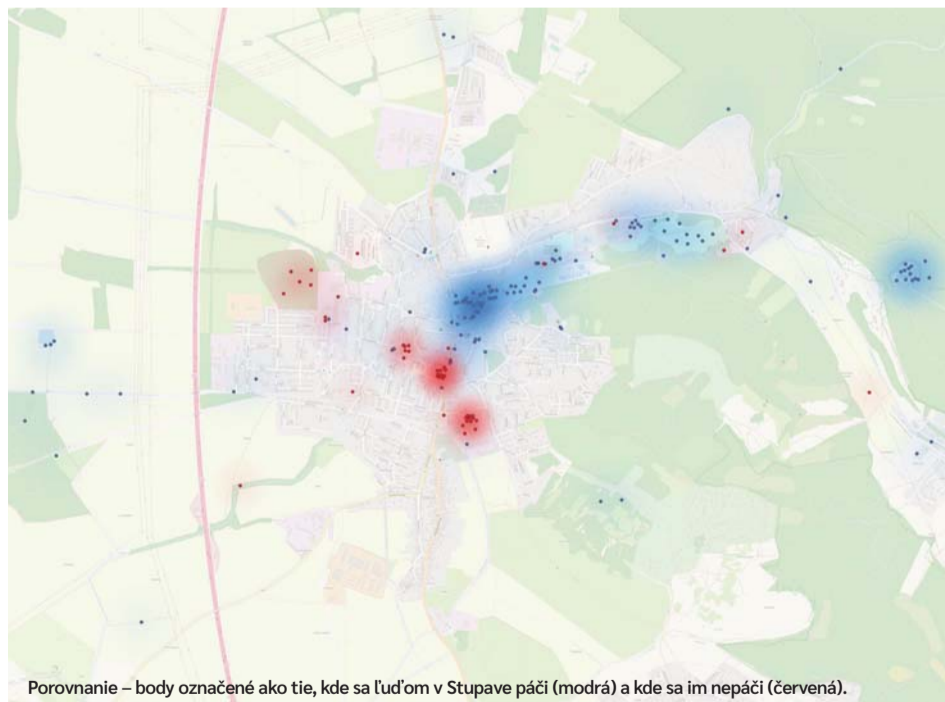
- Asfaltové ihrisko za Makovicami, kde sa hromadí neporiadok od ľudí, čo tam chodia piť alkohol.

- Prostredie križovatky pri škole

- Chátrajúce bývalé kongresové centrum na konci parku

Interpretácie

Najčastejšie sa vyskytujúce podnety sú chýbajúci druhý supermarket okrem Billy s obmedzeným sortimentom a chýbajúca druhá škola, ktorá by odľahčila tú aktuálnu. Môžeme si položiť otázku, či tieto podnety znova len nie sú prejavom

neustále skloňovaného problému dynamickej výstavby Stupavy, ktorej nestíha výstavba občianskej vybavenosti a infraštruktúry. Zároveň vybavenosť, ktorá nie je dostupná blízko k obydliam v rámci

lokality ľudia vnímajú, navštevujú a predstavujú teda skrytý potenciál pre mesto do budúcnosti.

SOS

Úlohou mesta je koncepčne riadiť svoj rozvoj s víziou do budúcnosti. Rozvoj rezidenčných štvrtí je tu stále pre investorov vysoko atraktívny, no mesto má možnosti vo svojich strategických dokumentoch myslieť aj na ostatné súčasti rozvoja. Na to sú potrebné kvalitne spracované územné plány vrátane zón či generel dopravy, ktorý rieši cestnú sieť, ale aj alternatívne formy dopravy – a vyžadovanie ich plnenia. Ak sú plochy a komunikácie kvalitne vyriešené v územnom pláne, tak má mesto pri realizácii veľkého investičného zámeru (nová obytná štvrť, obchodný dom a pod.) právo žiadať od developera aj vytvorenie potrebnej infraštruktúry, ktorá je vo verejnom záujme (napr. škôlka, cyklochodník, vodozádržné opatrenia a pod.).

Marek Zahradník v spolupráci s Ivetou Bystrianskou, Emou Löfflerovou, Veronikou Chládekovou a Zorou Paulíniovou, foto: autor

AKO STRIHAŤ VINIČ A AKO HO CHRÁNIŤ PRED ŠKODCAMI?

Jednotlivým odrodám vín treba porozumieť a zvelaďovať ich tak, aby ste sa vo finálnej fáze tešili zo šťavnatých a z bohatých strapcov. Možno máte pár koreňov na terase okolo pergoly, aby vám poskytli príjemný tieň, alebo pestujete vinič hroznorodý vo svojom vlastnom vinohrade. Preto určite viete, aké namáhavé je zabrániť jeho oslabeniu a postupne presúvať živiny do rodiacej časti dreva. Navštívili sme preto Štefana Polláka, ktorý má za domom malý vinohrad.

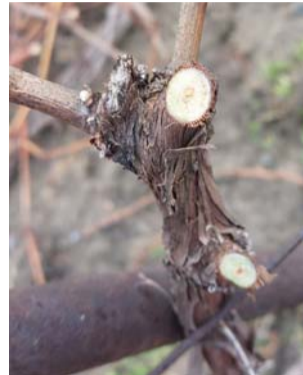
Návštevu som si dohodla na Mátskej zabijačke, kde som ochutnala jeho víno „Jahodák“. Má krásnu červenú farbu, je trochu trpké, ale má naozaj jahodovú chuť.

„Teraz je čas na zimný rez viniča,“ začal sa náš rozhovor pri koreňoch a natiahnutej drôtenke na miernom svahu. Na prvom stĺpiku visí podkova. Pýtam sa, či to je pre šťastie? „Nie, môj otec bol roľník a veru pri kopaní som tu na humne našiel tých podkovičiek viac... Keď sa vinič správne ostrihá, tak je to jeden z najdôležitejších pozitívnych zásahov pre jeho rast a úrodu. Takto si vezmem šlabuň, ktorý zostáva, a ľahám ho vždy smerom dole okolo drôtu a o túto oporu ho priviazem. Takto docielite rovnomerný priechod živín po celom ťažni. S tým však treba vyčkávať až do cirkulácie/prúdenia miazgy. Inak hrozí, že sa ťažne prelomia. Ak počas úpravy viniča zaznamenáte akokoľvek napadnuté drevo, okamžite ho odstráňte a nenechávajte nablízku. Takýto rez spálte a použitý rezný nástroj poriadne dezinfikujte. Inak by sa nákaza preniesla na ďalšie časti viniča.“

Základný princíp spočíva v dosiahnutí takého efektu, aby na starom dreve vyrastalo dvojročné a na tom jednoróčné. Preto pred akýmkoľvek strihaním by mal každý záhradkár dôsledne poznať vinič po jeho jednotlivých častiach.

Časti viničového kra

Nadzemná časť viničového kra staršia ako dva roky sa označuje pojmom staré drevo. Na ňom vyrastá dvojročné drevo,

teda to, ktoré v predchádzajúcej sezóne slúžilo ako rodivé drevo. Na ňom sa neskoršie objaví jednoróčné rodivé drevo. Jeho prvé výhonky môžete zahliadnuť po skončení vegetácie a postupnom opadaní listov. Na viniči si treba všimnúť aj výskyt letorastov, teda nezdrvnatených výhonkov, ktoré vyrastajú z mladých púčikov. Tie zmocnejú, na jeseň zdrvnatejú a postupne sa z nich stáva jednoróčné drevo. Ošetrte ho prírodnými výťažkami s obsahom chitosanu hydrochloridu na posilnenie bunkových stien a pre lepšiu odolnosť voči infekciám.

Termín zimného rezu

Vhodný termín na strihanie viniča je od februára do polovice marca. Samozrejme, záleží to aj na konkrétnej lokalite a jej aktuálnych teplotných podmienkach. Vinič by sa nemal strihať, keď hrozia silné mrazy (pod -10 °C) preto, lebo by mohli poškodiť práve zostrihané časti. Neskorším termínom (od marca do leta), keď už pučia prvé zelené časti, taktiež hrozí, že by sa vinič oslabil.

Čistenie, tvarovanie a redukcia

Čistenie spočíva v zostrihaní minulo-ročného ťaživého dreva, a to čo najbližšie ku konáru/kmeňu. Dvojročné, vyrodené drevo je tmavšie, ale aj hrubšie. Pri zostrihaní nevynechávajte ani suché či napadnuté časti. Na viniči majú zostať len mladé jednoróčné výhonky, ktoré budú od seba čo najviac vzdialené a ponecháme im do 10 púčikov.

Výber vhodného druhu rezu

Účelom rezu je efektívne tvarovať vzrast viniča, ktorý treba prispôsobiť rôznym vonkajším, priestorovým podmienkam, ale aj konkrétnej opore. Jedným z najrozšírejších druhov rezu ako v domácich záhradkárskych podmienkach, tak aj vo vinohradoch je stredný (rýnsko-hesenský) rez. V princípe je toto strihanie, priestorovo nenáročné a umožňuje vysádzať jednotlivé viniče blízko seba. Kmienok nesmie

byť dlhší než 1 m, pričom ponechávajte najviac 2 ťažne. Na ťažnoch sú dôležité aj záložné čapíky.

Ochrana viniča pred škodcami

Pripomíname, že pri ochrane pred škodcami nemá ísť o ich úplnú likvidáciu, ale udržiavanie vplyvu pod prahom škodlivosti, teda narúšania prirodzenej flóry a fauny vo vinohradoch. Konkrétne ochrana viniča má byť súborom mechanických, biologických, ale aj chemických opatrení.

Pozor: Pri používaní chemických ochranných prostriedkov na vinič pravidelne kontrolujte nielen účinnosť, ale aj dĺžku používania konkrétneho produktu. Nie je vhodné ten istý prostriedok používať po sebe viac než dvakrát.

Počas celého vegetačného obdobia môže vinič napadnúť roztočec ovocný alebo roztočec chmelový. Spôsobuje, že zelené časti zhnednú, splstnatejú a neskôr uschnú. Ochrana zabezpečíte buď dravými roztočmi, alebo mednatým prípravkom, ktorý na rastline vytvára rovnomerne rozložený pokryv a chráni ju aj v prípade nepriazne počasia.

Častými škodcami sú vošky, ale aj motýle, tzv. obalovače viničové. Požierajú puky, letorasty a listy. Proti nim perfektne zaúčinkuje prvý prírodný insekticíd netoxický pre človeka a dravé roztoče. Ak je napadnutie rozsiahle, aplikáciu opakujte po 7 dňoch.

Starostlivosť o vinič sa neskôr prejaví aj v samotnej kvalite hrozna a vína. Tí skúsenejší odporúčajú vinohrady nepreťažovať, nezaplniť viac, ako je to nutné. Tešte sa radšej z mála, ale o to výživnejšieho a zdravšieho hrozna.

Eva Švoňavová, foto: autorka

STUPAVSKÍ DROBNOCHOVATELIA

ZO SZCH STUPAVA

Základná organizácia Slovenského zväzu chovateľov Stupava združuje chovateľov hydiny, králikov a holubov na území mesta i v jeho blízkom okolí. Svojou pôsobnosťou napomáha k zveladeniu chovov svojich členov, rozšíreniu vedomostí v tejto oblasti pomedzi ľudí a tiež sa snažia svojou troškou prispieť k dobrému menu mesta.

Tajomníčka ZO SZCH Stupava potvrdila, že v uplynulom roku sa členom darilo etablovať v dobrom postavení ZO v Malokarpatskej chovateľskej oblasti. „Počas Dní zelá sme usporiadali propagačnú výstavu, na ktorej naši členovia odprezentovali bohatý rozptyl chovaných druhov holubov, hydiny i králikov. Máme radosť, že sme sa nám za posledné roky podarilo začleniť do tohto celomestského podujatia, čo potvrdzuje opäť bohatá účasť širšej verejnosti a našich najmenších. Zároveň naši členovia

jednotlivo prezentovali svoje chovy a zúčastňovali sa výstav miestnej, regionálnej aj národnej úrovne, ako aj výstav v zahraničí. K tým najúspešnejším patria Juraj Špes, Jozef Sobolík, Jozef Banovič, Alexander Baranovič a v neposlednom rade náš predseda Ladislav Balogh, ktorí za ostatný rok zožali nemalé úspechy. Zároveň by sme touto cestou chceli poďakovať aj mestu Stupava a MKIC Stupava za podporu našej činnosti.“

Gratulujeme:

Juraj Špes:

Na výstave mladých králikov v Hniezdom získal titul šampióna SR (96,0 b.) a majstra SR za kolekciu (382,5 b.) s plemenom francúzsky baran FB marburský strakáč. Na výstave mláďat králikov v českom Přerove získal čestnú cenu za kolekciu FB modrý strakáč. Na oblastnej výstave Malokarpatskej chovateľskej oblasti v Senci získal jeho FB modrý čestnú cenu (96,0 b.).

Na klubovej výstave chovateľov králikov baranovitých získal jeho samec plemena FB modrý strakáč titul šampión krásy (97,0 b.) a jeho kolekcia čestnú cenu (384,0 b.). Na celoštátnej výstave v Nitre získala jeho samica plemena FB marburský strakáč ocenenie šampión SR (95,5 b.). Na výstave Moravia v Brne získal jeho modrý strakáč čestnú cenu (95,5 b.), rovnako ako jeho marburský strakáč (96,0 b.).

Jozef Banovič:

Na celoštátnej výstave v Nitre získal so svojou sliepkou plemena amroks titul šam-

piónka Slovenska (95,5 b.) a titul šampiónka národnej výstavy. Zároveň má uznaný chov B pre rok 2023 hydiny plemena amroks – pásikovaná.

Jozef Sobolík:

Na špeciálnej klubovej výstave hempšírok konanej v rámci celoštátnej výstavy v Nitre získal za toto plemeno ocenenie 3. najlepší kohút a 3. najlepšia kolekcia.

Alexander Baranovič:

Za kohúta plemena zdrobnená austrálorpka čierna získal čestnú cenu na celoštátnej výstave v Nitre.

Ladislav Balogh:

Na výstave holubov v Jablonovom získal čestnú cenu za holuba plemena český stavák.

Všetkým členom ZO SZCH Stupava ďakujeme za ich aktivity a oceneným zo srdca gratulujeme.

rr, foto: Peter Kubička

ŠPORTUJEM SO PSOM

Podobné slová alebo celé tragikomické príbehy o tom, ako psík dôkladne vybral celú závlahu v záhrade alebo rozhrýzol obľúbené topánky, napriek trestom dôkladne žuje drahý koberec atď. Aké máme možnosti, aby sme dokázali ovládnuť bujarú energiu rastúceho šteniatka alebo blázniveho psa pubertiaka? Riešenie? Musíme mu zamestnať nielen telo, ale aj hlavu. V našej blízkosti výcviky môžete absolvovať napr. v Stupave, v Devínskej Novej Vsi a v hale v Pezinku.

Základný výcvik a socializácia psa

Cieľom základného výcviku je, aby sa majiteľ naučil správne komunikovať so svojím psom, ako si môžu vytvoriť svoju reč a ako ju používať, aby pes rozumel, čo od neho chceme. Pes sa naučí, čo ktoré slovo znamená a čo má spraviť, keď ho počuje, naučí sa, že si nemá všímať ostatné psy a okolie, ale sa má sústrediť na plnenie príkazov a prianí svojho majiteľa. Výcvik nie je určený na to, aby sa šteniatka a psy stretli a pohrali. Výcvik je pre psa povinnosť a už len fakt, že majú aj inú povinnosť, ako ležať doma na gauči, im prinesie veľa radosti. Základný výcvik väčšinou trvá tri mesiace a po jeho ukončení by mal pes zvládnuť základné povely sadni, ľahni, zostaň do 5 minút, privolanie, chôdzu a podobne, a to tak v skupine psov, ako aj v bežnom živote. Treba rátať s tým, že okrem práce na hodine je potrebné doma alebo na ulici cvičiť aspoň 15 – 20 minút denne. Radšej denne a kratšie ako s menšou frekvenciou a dlhšie.

Skúšky BHSK a BHVT

Ako si viete preveriť, či váš psík naozaj poslúcha? Môžete si skúsiť pripraviť psa na skúšku sprievodného psa podľa národného (BHSK) alebo medzinárodného (BHVT) skúšobného poriadku. Je to základná skúška, ktorú potrebuje váš pes absolvovať, ak chcete pokračovať v súťažiach a skúškach v rámci športovej kynológie. Skladá sa z dvoch častí: skúška na cvičisku (základná poslušnosť) a skúška v cestnej premávke. Rozdiel medzi BHSK a BHVT je vo vykonaných cvikoch a v dĺžke trvania skúšky na cvičisku. Pre kaž-

dého psíka môže byť ľahšia alebo ťažšia iná skúška. Napríklad pri BHSK je uvoľnenie psa a odvolanie na prvý pokyn, kým druhý pes leží v odložení. Hravé a mladé psy sa k sebe s radosťou rozbehnú a máme po skúške. Tiež je súčasťou strelba, s ktorou môžu mať niektoré psy problém. Pri BHVT je odloženie na väčšiu vzdialenosť, trvá dlhšie a psovod stojí chrbtom. Druhá časť je preverenie ovládateľnosti psa voči cudzím osobám, autu, bicyklu,

„Máme doma psíka a je veľmi živý, všeličo sa naučil, ale poslúcha len doma a je to klbko energie, neviem ho unaviť, aj keď chodíme často na prechádzky.“

korčuliarovi, bežcom, iným psom a pod. Je to prvýkrát, keď pes pracuje so psovodom bez odmeny a musí to ustáť. Otvoria sa vám dvere do sveta stopovania, obrany a vyššej poslušnosti v športovej kynológii.

Agility

Agility je kynologický šport, pri ktorom pes pod vedením psovoda prekonáva prekážky rozostavané na parkúre v poradí

určenom rozhodcom. Víťazom na pretekoch sa stáva pes, ktorý prebehne parkúr v čo najkratšom čase a s najmenším počtom trestných bodov. Na plemene nezáleží. Je to veľká zábava pre psíkov a majiteľov. Môžete začať od šteniatka, stačí, ak vie odloženie na mieste a privolanie. Tréner prispôbi náročnosť tréningu veku a skúsenostiam psa.

Hoopers

Hoopers je u nás pomerne nový kynologický šport, podobný agility, ale menej náročný na fyzický výkon. Je vhodný aj pre ťažšie a komótnější kategórie psov a menej rýchlych majiteľov. Pes na pokyn alebo pod vedením ruky psovoda prekonáva rôzne prekážky skokom alebo obíháním. Krásne sa naučí spolupráci a pozornosti voči psovodovi.

Obedience

Obedience sa niekedy nazýva aj vysoká škola poslušnosti. Je to šport, ktorý si získava stále viac stúpcov. Cieľom je dosiah-

nuť súhru psa a psovoda tak, aby pes na prvý povel, bez odmeny a bez akéhokoľvek nátlaku, vykonával rôzne úlohy. Jediná odmena pre psíka je sociálna odmena, čiže pochvala a radosť psovoda za splnenie úlohy. Každá trieda má cviky rôznej obtiažnosti a na každej skúške sa cviky vykonávajú v inom poradí. Pes si nemá zvykať na „schému“ cvičenia, ale má aktívne premýšľať počas vykonávania cvikov. Na druhej strane, pravidlá sú prísne a psovod ich musí dodržať.

Triky a dog-dancing

Pre psíkov a psovodov, ktorí preferujú zábavnú formu práce so psom a prípadne majú pohybové a hudobné vlohy, je vhodné začať s trikmi a prípadne prejsť k dog-dancingu (tancu so psom). Začínáme s jednoduchým podávaním packy alebo zhadzovaním predmetov, točením sa na jednu alebo druhú stranu okolo vlastnej osi psa, slalomom pomedzi nohy psovoda a podobne. Postupne sa prechádza k zložitejším akrobatickým kúskom alebo práci so psom na väčšiu vzdialenosť. Triky a dog-dancing figúry sú vhodné aj pre staršie psy, keď ich chcete prebudiť a omladiť ich myslenie, pretože si postupne musia rozhybať svaly a naučiť sa pohyby, ktoré už nepoužívajú.

Výcvik v prírode

Prechádzka prírodou v sprievode psa je jednoduchou aktivitou, ktorá však vie významne obohatiť telo aj dušu. Môžeme k tomu pridať aj výcvik psa v prírode, keď sa cielene naplánuje výlet do blízkeho okolia s viacerými psovodmi a psami, ktoré sa navzájom nepoznajú, prípadne majú výchovné problémy ako strach z ľudí a psov, agresivitu a pod. Výcvik si vyžaduje disciplínu od všetkých zúčastnených a musia sa dodržiavať určité pravidlá, ktoré stanoví tréner. Napríklad psy sa nesmú pustiť voľne v prírode, aby neohrozili zver. V rámci prechádzky sa na vhodnom mieste môže precvičiť odloženie, privolanie a pod. Cieľom je, aby sa psy v skupine upokojili, zvykli si na skupinu a zžili sa s ňou. Je krásne pozorovať výsledok výcviku v prírode na správaní psov. Možno si povieť, že nechcete pretekať ani sa zúčastňovať súťaží? Nemusíte, stačí, ak si nájdete aktivitu, ktorá vás bude baviť a robiť vám aj vášmu psíkovi radosť a každý z týchto športov môžete trénovať len pre potešenie.

Beata Lacíková, foto: Tomáš Sokol

ZUBNÁ AMBULANCIA KV DENT

- Vykonávame všetky základné stomatologické zákroky
- Zložité chirurgické zákroky
- Implantológiu
- Protetické práce
- Bielenie zubov a dentálnu hygienu

PRIJÍMAME
NOVÝCH
AJ DETSKÝCH
PACIENTOV

OTVORENÉ
od pondelka
do soboty
od 8.00
do 18.00 hod.

Adresa: Hlavná 71, Stupava
Zazmluvnené poisťovne:
VŠZP, Dôvera, Union.
Objednať sa môžete na tel. č.:
0917 648 301

NAJKRAJŠIE FOTOGRAFIE ZÁHORIA

Oblasťná organizácia cestovného ruchu (OOCR) Záhorie vyhlásila výsledky 5. ročníka fotografickej súťaže s tematikou Záhoria. Jej cieľom bolo priblížiť najkrajšie miesta na Záhorí so zameraním na cykloturistiku.

FOTOGRAFICKÁ SÚŤAŽ

„Porota vybrala piatich finalistov, z ktorých vzišiel víťaz. Téma bola Zaži Záhorie na bajku, ale podmienkou nebolo, aby bol bicykel aj na zábere. Zmyslom bolo ukázať, aké krásy Záhoria sa dajú objavovať zo sedla bicykla. Väčšina fotiek bola zo známych lokalít, ale našli sa aj zaujímavé menej známe miesta,“ uviedol výkonný riaditeľ OOCR Záhorie Martin Lidaj.

„Sme radi, že záujem z roka na rok rastie, čo potvrdzuje aj tohtoročná účasť, keď sa do súťaže zapojilo rekordných 82 autorov, ktorí poslali 150 fotografií. Som presvedčený, že aj na základe nich sa hostia rozhodnú navštíviť niektoré zákutia regiónu, ktoré by inak zostali nepoznané,“ doplnil predseda predstavenstva OOCR Záhorie a primátor mesta Holíč Zdenko Čambal.

Najviac hlasov od fanúšikov na FB stránke Región Záhorie získala Zuzana

Orlíková z Holíča, ktorá už desať rokov žije v Juhoafrickej republike. Víťazný záber odfotovala pri tohtoročnej návšteve Slovenska. „Milujem Záhorie, jeho prírodu a históriu. Neplánovala som fotku publikovať, ale moji kamoši ju videli a priblížili do súťaže. Napokon som dala súblas na zverejnenie. Okolie zámku Holíča smerom ku Kačénarni, to sú krásne spomienky na detstvo a prechádzky s mojím dedom,“ vyznala sa autorka, ktorá sa napriek vzdialenosti neváha pravidelne vracieť na rodné Záhorie.

Vítazkou hlasovania odbornej poroty sa stala Blanka Mináriková z Malaciek, ktorá víťaznú fotku nafotila popri cyklotrase. „Fotenie ma bavilo od útleho detstva. Bola som samouk. Pomáhala mi v tom výhoda digitálnej fotografie – pokus – omyl, nechceš, zmažeš. Fotografické začiatky boli viac-menej beha-

ZÁHORIE
romantická zem
10 ROKOV

ním po meste či portréty. Potom prišiel covid a ja som začala bežať po prírode. Hlavne Záhorie a Karpaty, ďalej sa mi nechce,“ uviedla autorka víťaznej fotografie.

„Viaceri z nás, ktorí aktívne pracujeme v OOCR Záhorie, sme zástupcami samospráv. Aj keď Záhorie poznáme, pobľady na menej známe miesta alebo aj netradičné pobľady na tie známejšie nám dokážu poodbaliť, čo by bolo dobré vylepšiť, aby sa cestovný ruch na Záhorí rozvíjal ešte úspešnejšie ako doteraz,“ uzavrel predseda predstavenstva Zdenko Čambal.

Výstava najkrajších fotografií s vernisážou a udelením cien sa uskutoční pri otvorení novej turistickojej sezóny v Turistickom informačnom centre v Smrdákoch.

ml, foto: Blanka Mináriková – Kaplnka Boriský sv. Jur, Zuzana Orlíková – Holíčsky zámok

HODOVANIE I KÚZELNÁ ROZPRÁVKA

Mestské kultúrne a informačné centrum otvorilo novú sezónu kultúrnych podujatí už počas prvých tohtoročných sobotných trhov, keď v areáli Sedliackeho dvora pripravilo ochutnávku zabíjačkových špecialít pod názvom Stupavské novoročné hodovanie. Návštevníci si mohli pochutnať na jaterniciach, klobásach, krvavničkách či zabíjačkovom zelé, ktoré v rámci dobrej spolupráce navarili pracovníci VPS Stupava. Samozrejme, nezabudlo sa ani na pitný režim v podobe vareného vína, punču, kávy či ovocného čaju pre deti.

Pre najmenších bol pripravený samostatný program v interiéri kultúrneho domu. Divadlo Kasia upútalo deti kúzelnou zimnou rozprávkou s názvom „Príbeh snehuliačky Lily“, ktorá bola plná humoru, lásky, nehy a krásnych pesničiek. Po predstavení sa mohli deti, ktoré prišli vo fašiangových maskách, vyšantiť na detskej fašiangovej diskotéke s animátorkou Níky. Podujatiu prialo aj počasie, ktoré dotváralo príjemnú, skoro až rodinnú atmosféru. Už teraz sa tešíme na ďalšie ročníky tohto podujatia.

Mária Šimončíková, foto: Peter Kubička

MESTSKÝ REPRESENTAČNÝ PLES

Záver plesovej sezóny v kultúrnom dome patril predposlednú februárovú sobotu XXVIII. ročníku Mestského reprezentačného plesu. Jeho hosťiteľmi boli primátor Stupavy Peter Novisedlák s manželkou Máriou, ktorí pri vstupe víťali prichádzajúcich hostí.

Po úvodných ukázkach spoločenských tancov v podaní tanečného klubu Klimó Dance Studio z Bratislavy patril už parket všetkým návštevníkom plesu. Moderátorskú taktovku mal v rukách Pavol Peschl, do tanca hrala skupina Tuzex band a o polnoci nechýbala ani bohatá tombola, v kto-

rej bolo pripravených 44 cien. Celý večer sa niesol v duchu spoločenskej elegancie, skvelej zábavy a výborného kultúrneho programu.

Mestské kultúrne a informačné centrum by touto cestou rado poďakovalo všetkým partnerom, ktorí prispeli cenami do tomboly.

mš, foto: Peter Kubička

PLES POD TAKTOVKOU ZUŠ

ZUŠ

Tohtoročnú plesovú sezónu v Stupave obohatilo nové podujatie – Ples Základnej umeleckej školy. Akcia bola podľa zúčastnených veľmi vydatá a zdá sa, že aj v ZUŠ-ke sa začala nová plesová tradícia.

Prvú februárovú sobotu sa konal v MKIC ples, ktorý zorganizovala Základná umelecká škola v Stupave.

Pre organizátorov sa začala príprava miestnosti už dva dni pred podujatím. Učiteľom ZUŠ sa podarilo premeniť strohú sálu „Kulturáku“ na elegantný priestor plný exotických kvetov a jemných zlatých ornamentov. O ples bol medzi obyvateľmi Stupavy veľký záujem a všetky lístky boli vypredané. Explóziu úžasnej energie a výbornú zábavu na ľudovú nôtu preniesla na hostí cimbalová hudba pod vedením primáša Mareka Michaela Končeka a jeho priateľov: Vojtecha Botoša (viola), Marcela Comen-

nádielku zmixoval DJ Rasty. Pre návštevníkov plesu bola pripravená aj bohatá tombola. Až tridsať vyžrebovaných šťastlivcov si z nej domov odnieslo umelecké, voňavé, chutné i zdravé prekvapenia, ktoré isto prispeli k radostnej plesovej nálade.

Veselosť, družnosť a uvoľnená príjemná atmosféra, aj tak by sa dal charakterizovať prvý ples ZUŠ-ky. Podľa mnohých hostí sa ples vydaril. Riaditeľka ZUŠ Margita Vicianová prisľúbila, že o rok si ples zopakujeme. Naplánovaný je na 3. februára 2024.

O rok sa stretne na plese – priatelia...

mip

Stupavské vlčatá

ZAČÍNAME: 9.3.2023 O 17.15 HOD.
POČET DETÍ V KRÚŽKU: MAX. 15 DETÍ
TRVANIE KRÚŽKU: 60 MINÚT
URČENÉ PRE DETI OD 8 ROKOV

VEDÚCI KRÚŽKU: MGR. JURAJ ČAČANÝ, PHD.

MIESTO KONANIA: MESTSKÁ KNIŽNICA RUDA MORICA V STUPAVE

9.3.2023 NIE JE DOM AKO DOM Dokonalé stavby zvierat.	6.4.2023 ŠKOLSKÉ PRÁZDNINY — NEBUDE PREDNÁŠKA
16.3.2023 POHYB V PRÍRODE Prečo je slímák pomalý a zajac rýchly.	13.4.2023 ZVEDAVOSŤ A HRA Hra a učenie vo svete zvierat.
23.3.2023 ČO VIE RASTLINA? Odhaľovanie tajomstiev rastlinnej ríše. Prekvapujúce schopnosti rastlín.	20.4.2023 SAMOTÁRI VS. SPOLOČENSTVÁ Prečo niektoré živočíchy žijú samotársky a iné v spoločnostiach?
30.3.2023 SYMBÍOZA V PRÍRODE Rozprávanie o rozmanitých formách spoluzitia rôznych organizmov.	27.4.2023 MIKROORGANIZMY Odhaľovanie tajomstiev neviditeľného sveta najmenších tvorov na zemi.
	4.5.2023 SVET ZVUKOV Poznávanie tajomstiev dorozumievania zvierat.

Cieľom krúžku je prehĺbiť kladný vzťah detí k prírode. Počas stretnutí budú mať možnosť spoznávať mnoho živočíchov a rastlín, porozumieť spôsobu života a hlbšie pochopiť vzájomné vzťahy medzi nimi. Všetko sa to deje formou prednášok obohatených o pomôcky/hlasové ukážky, prírodniny, preparáty, premietanie, ale aj živé zvieratá a rastliny. Súčasťou krúžku je aj environmentálna výchova.

Prihlásiť sa do krúžku môžete priamo v Mestskej knižnici Ruda Morica.

HĽADÁME NOVÝCH KOLEGOV DO CEMENTÁRNE

Spoločnosť Danucem, ktorá prevádzkuje cementáreň v Rohožníku, obsadzuje niekoľko nových pracovných miest na železničnej vlečke. Hľadáme partákov, ktorí by pracovali na pozícií **dispečera, rušňovodiča, vedúceho posunu či pracovníka vykládky posunu.**

DISPEČER VO VLEČKE

základná mzda **1300 €** v hrubom
+ max. 12 % mesačná variabilná zložka

RUŠŇOVODIČ VO VLEČKE

základná mzda **1200 €** v hrubom
+ max. 12 % mesačná variabilná zložka

VEDÚCI POSUNU

základná mzda **1050 €** v hrubom
+ max. 12 % mesačná variabilná zložka

PRACOVNÍK VYKLÁDKY POSUNU

základná mzda **950 €** v hrubom
+ max. 12 % mesačná variabilná zložka

KDE SA MÔŽETE PRIHLÁSIŤ?

Ak máte záujem stať sa naším zamestnancom, prineste, prosím, svoj životopis na recepciu závodu, prípadne ho zašlite na e-mail kariera@danucem.com. Svoj životopis nám môžete poslať aj na adresu Danucem Slovensko a.s., Cementáreň Rohožník, 906 38 Rohožník.

Všetky informácie o inzerovaných pracovných miestach nájdete aj na stránke danucem.com pod záložkou Kariéra.

ČO VÁM EŠTE PONÚKAME?

Okrem mzdy má každý zamestnanec nárok na 13. plat, príplatky (víkendové, nočné, počas sviatkov) nad rámec zákona, preplácanie prípadných nadčasov, doplatok pri strate príjmu pri PN, a mnoho ďalších benefitov, ako napríklad dovolenka navyše, príspevok na doplnkové dôchodkové sporenie či rekreáciu, príspevok na stravu nad rámec zákona, príspevky pri pracovnom a životnom jubileu, multisport kartu alebo podporu pri kariérom rozvoji.

www.danucem.com

ODIŠIEL PREDČASNE, ZANECHAL VEĽA

Zápasy môžu byť vyhraté i prehraté. O jednom prehratom sme sa s bolesťou v srdci dozvedeli 11. februára, keď našu hádzanársku rodinu vo veku 52 rokov opustil milovaný kolega Svetozár Prokeš ml.

Sveťo bol športovec telom aj dušou. Šport sa prelínal celým jeho životom, stal sa mu jednou z najväčších lások. Jeho prvý dotyk so stupavskou hádzanou sa datuje ešte do 90. rokov minulého storočia, keď začal učiť na našej základnej škole. Rudo Draškovič z Mástu dodnes spomína, ako prísny telocvikár Prokeš dal celej neposlúšnej triede za trest desať koliesok kačakov okolo telocvične. Vraj ho dodnes z toho bolia nohy. A v duchu si vtedy zaumienil, že to raz tomu dlhohlasému telocvikárovi spočíta!

to nezobrali ako urážku, ba začali na seba ešte viac mazať, hrdo si na tričká dali nápis „The Salads“ a s ním to dotiahli až na vicemajstrov Slovenska.

Zapáliť ostatných – to bola Sveťova parádna parketa. Okrem spomínaných chlapcov, za ktorých hral aj syn Martin, prispel i k bronzovej medaile dievčat, za ktoré hrávali jeho netere a krsťniatka Romanka a Ivanka. A to sa jeho motivačná jazda pre stupavský klub len rozbiehala...

Historická káva

Ak by ste chceli vedieť, ktorá káva bola pre stupavskú hádzanu najvýznamnejšia, tak to bola určite šálka kávy v bufete na medzinárodnom mládežníckom halovom turnaji Praga Cup. Vtedy Sveťo spolu s Rudom a Romanom obdivovali systematickú prácu s deťmi zúčastnených klubov, a to už od ich najútlejšieho veku. Sľúbili si, že aj oni raz dostanú Stupavu do finále takého obrovského turnaja, akým Praga Cup je. A Sveťo, určite nabudený aj spomenutou kávou, povedal pamätnú vetu: „Rudolfe, musíme niečo vymyslieť!“

GOLDEN TEAM

To sa už v jeho hlave rodil diabolský plán s krycím názvom GOLDEN TEAM. Keďže nevedel robiť veci polovičato, aj do tohto projektu sa vrhol po hlave. Po sérii plánovacích stretnutí sa začali do projektu zapájať ďalší

zapálení ľudia a z plamienka sa stal parádny požiar. V sezóne 2014 – 2015 nastúpili na základnej škole do triedy s rozšíreným vyučovaním telesnej výchovy, ktorej už nikto nepovedal inak ako GOLDEN TEAM, prvé žabky a žabiaci. Sveťo sa zmenil nielen na trénera a učiteľa, ale aj na vychovávateľa, rodiča,

detského dôverníka, niekedy aj na pestúnku, pomocníka pri zaväzovaní šnúrok, obliekaní či utieraní po plávaní, ale hlavne na veľkého kamaráta. A deti boli hrdé, že majú učiteľa, ktorý je zároveň ich kamarátom.

Splnený sen

Projekt sa postupne rozrástol do neuveriteľných rozmerov a začal dosahovať aj prvé úspechy. Z desiatok detí sa stali stovky a stupavský klub sa aj vďaka Sveťovi zaradil k najväčším klubom na Slovensku. A keď sa v rokoch 2017 a 2018 stali chlapci aj dievčatá GOLDEN TEAMU majstrami či vicemajstrami Slovenska, onen sen z bufetu na Praga Cupe sa naplnil, stal sa realitou.

Navyše atmosféra, ktorú okolo seba Sveťo šíril, bola plná humoru a niekedy aj láskyplnej irónie, sarkazmu či vzájomného podpichovania sa. Jeho vety ako „Romane, prečo tvojím dievčatám padá tá lopta z ruky?“ či „Rudo, ty si tie deti nejako pokrivil!“ už patria do zlatého fondu stupavskej klubovne. Chlapci mu nezostali nič dlžní, ale na prezývkach ako Japonec, Lahký atlét či Nosáč sa len zabával.

Hádzaná a rybačka

Sveťo sa vedel tešiť zo života, radosť delil medzi rybačku a hádzanu. Rovnako sa potešil krásnemu úlovku, skvelej rybárskej technike, ako aj každému úspechu nielen svojich zverencov, ale aj hráčov iných tímov. Úspech doprial z celého srdca aj kolegom trénerom. Keď sa ho raz Rudo s Romanom opýtali, čo by si želal od zlatej rybky (asi čakali, že spomenie nejaký hádzanársky úspech), zamyslel sa a s kamennou tvárou povedal: „Pustil by som ju, ak by mi sľúbila, že mi na háčik zavesí poriadneho sumca.“

Keď sa opýtate kolegov trénerov, čo ich Sveťo naučil, povedia, že sa od neho naučili pracovať systematicky, najmä neustále spolupracovať, byť sebavedomí a premieňať slová na činy. V tom bol Sveťo naozaj príkladom pre všetkých.

Odkaz od detí

A čo by Sveťovi odkázali jeho „goldenácke“ deti? To vieme presne, lebo mu to aj napísali: „Pán triedny, nevieme tu dnes byť všetci na rozlúčke s Tebou, lebo sme na lyžovačke, kde si mal byť s nami aj Ty. Ďakujeme Ti za všetko, čo si pre nás urobil, navždy si to budeme pamätať. Všetci z 9. B budeme navždy tvoj prvý GOLDEN TEAM.“

Jednu vec, ktorú Sveťo naozaj nemal rád, bola nespravodlivosť. Nám všetkým sa dnes zdá veľmi nespravodlivé, že nás musel opustiť. Inšpiroval však množstvo ľudí, ktorí budú pokračovať v tom, čo mal tak rád.

Sveťo, tento zápas si síce prehral, ale vďaka všetkému, čo si nás naučil, veríme, že stupavskú hádzanu čaká veľa zápasov s víťazným koncom. Ďakujeme Ti, navždy ostaneš v našich srdciach!

HC Tatran Stupava

V mene celej rodiny Prokešovej d'akujem všetkým prítomným na poslednej rozlúčke za vyjadrenú podporu. Srdečne d'akujem za kvety a kondolencie.

S úctou Jana Prokešová

„Šaláti“

Sveťo vedel aj riadne podpichnúť a napríklad spomenutých mladších žiakov volal láskyplne „vy šaláti“. A čuduj sa svete, chalani

OPTICKÉ Evergreen **CENTRUM**

**BIOMETRICKÉ
OKULIARE
PRE ŠOFÉROV**

Šoférujte bezpečne: s biometrickými okuliarovými šošovkami Rodenstock

Adresa: Hlavná ulica 15, Stupava, Objednávanie: 0948 018 804
Kontakt: Info@optickecentrum.sk, www.optickecentrum.sk

B.I.G. NORM®
OKULIAROVÉ ŠOŠOVKY
VYTVORENÉ
POMOCOU UMELEJ
INTELEGENCIE

RODENSTOCK
Because every eye is different

Suchý rok 2022

Druhý rok po sebe sme na konci roka opäť skončili v Stupave s deficitom zrážok. V roku 2021 chýbalo vyše 100 mm, v roku 2022 to bolo okolo 50 mm zrážok. Pre lepšiu predstavu to je, ako keby na každý jeden meter štvorcový chýbalo 50 litrov vody. Za celý rok 2022 v Stupave spadlo 598,2 mm zrážok. Najmenej zrážok spadlo počas marca, a to len 14,4 mm, a podpriemerné mesiace počas roka 2022 boli: január, február, marec, apríl, júl, august, október a november. Čiže až osem mesiacov bolo suchších, ako je dlhodobý normál (za roky 1987 – 2021). Naopak, najdaždivejším mesiacom v roku 2022 bol jún (160,3 mm) a ide tak za posledných 35 rokov o druhý najdaždivejší jún od začiatku pozorovania (v roku 1987). Ešte daždivejší jún bol v roku 1999 (keď spadlo ešte o málo viac, a to 160,9 mm). Zaujímavosťou bolo, že počas tohtoročného júna až dvakrát napršalo viac ako 40 mm zrážok. Najviac za jeden deň

POČASIE V DECEMBRI 2022 A JANUÁRI 2023

Prvá decembrová dekáda prinášala ešte nudné a hlavne aj teplejšie počasie. Zmena prišla po 11. decembri, keď sa ochladilo, ale veľa snehu sme sa nedočkali, išlo skôr len o poprašok. Chladnejší ráz pretrval až takmer do Vianoc, presnejšie 3 dni pred Štedrým dňom sa začalo otepľovať a oteplenie vyvrcholilo práve na Štedrý deň.

Bohužiaľ, vianočné oteplenie tak nechýbalo ani v tomto roku a naši predkovia to pekne zhrnuli aj v pranostike: „Na Adama a Evu čakaťme obevu.“ V Stupave sme prežili najteplejší Štedrý deň minimálne za posledných 35 rokov, teplota sa zastavila na neuveriteľných $+14,2^{\circ}\text{C}$. Ide tak o najteplejší Štedrý deň od začiatku meraní v Stupave (od roku 1987). Doposiaľ najteplejší Štedrý deň sme mali v roku 2014 ($+13,3^{\circ}\text{C}$).

V STUPAVE NAJVIŠŠIE MAXIMUM:
 $+14,2^{\circ}\text{C}$ (24. 12.)
NAJNIŽŠIE MINIMUM:
 $-7,0^{\circ}\text{C}$ (18. 12.)

Atmosférických zrážok počas decembra spadlo konečne viac, ako je dlhodobý normál, ale deficit zrážok z predchádzajúcich mesiacov zostal vysoký. Za celý december 2022 v Stupave spadlo 46,1 mm zrážok.

POČET DNÍ SO ZRÁŽKAMI V STUPAVE:
20
NAJVIŠŠÍ DENNÝ ÚHRN ZRÁŽOK:
16 MM (9. 12.)

Január 2023 môžeme opísať ako mesiac plný extrémov nielen v našej oblasti, ale

takmer na celom Slovensku. Prvá januárová dekáda bola najteplejšia, a to minimálne za posledných 36 rokov.

Prvých 10 januárových dní roku 2023 v Stupave malo priemernú teplotu viac ako $+7,3^{\circ}\text{C}$. Takto teplo sme v Stupave počas prvej januárovej dekády ešte nemali. Dupo-

siaľ najteplejšie bolo v roku 2007 s priemernou teplotou $+6,8^{\circ}\text{C}$. Priemerná teplota tak zodpovedá skôr poslednej marcovej dekáde. Veľmi teplo bolo v celej strednej, ale aj západnej Európe. Namerané hodnoty teploty vzduchu sú skôr typické pre jarné mesiace, čo spôsobilo veľmi skorý nástup kvitnutia liesky obyčajnej (*Corylus avellana*), a to už v polovici januára. Lieska rozkvitla aj v Stupave pri futbalovom štadióne. Úplný opak sme zaznamenali pred 6 rokmi. Spomínate si na úvod januára v roku 2017, presnejšie 7. januára 2017 sme sa v Stupave zobúdzať do ozaj mrazivého rána. Minimálna denná teplota v Stupave poklesla na $-16,4^{\circ}\text{C}$ a pocitová teplota poklesla dokonca až takmer -20°C . Prvá januárová dekáda 2017 sa nakoniec skončila ako najchladnejšia, a to minimálne za posledných 30 rokov!

Počas januára 2023 sme sa až 21. januára dočkali prvej súvislej snehovej pokrývky

zimy 2022/2023, keď v Stupave napadlo 9 cm snehu. Doposiaľ najvyššiu snehovú pokrývku počas tohtoročnej zimy sme zaznamenali o deň neskôr, a to 22. januára, keď na zemi ležalo 10 cm snehu. Zároveň bol január aj veľmi bohatý na zrážky, v Stupave za celý mesiac spadlo 65,3 mm, zrážky sa vyskytli až v 21 dňoch.

spadlo 25. júna 2022, 46,6 mm, a zrážky sa vyskytli až v 16 dňoch.

Aktuálne meteo dáta zo Stupavy, ale aj vždy čerstvé predpovede počasia pre Stupavu a okolie nájdete tu:
www.pocasiepodlupou.sk

Peter Štefančin, foto: autor

AES
group
realitná kancelária

PROFESIONÁLNY PREDAJ A PRENÁJOM nehnuteľností

Reality Stupava a okolie

10
ROKOV
s vami

Ďakujeme za dôveru!

Kancelária: M.R. Štefánika 2, Stupava (vchod oproti Haki restaurant)
info@aesgroup.sk | 0948 484 235 | www.aesgroup.sk

MYŠLIENKY PRVÝCH DNÍ

Na začiatku nového roka sa mnohí ľudia pýtajú, čo nás čaká a neminie. Otázka je, či to, čo čakáme, berieme ako osud, na ktorom sa nič nedá zmeniť, alebo ako časopriestor, ktorý aspoň čiastočne ovplyvniť môžeme.

Čo zvykne nazývať osud, je vlastne dôsledkom mnohých okolností a my sa voči tomu osudu cítime byť niekedy celkom bezmocní, lebo spleť tých okolností je taká zamotaná, že strácame

prehľad. Niektoré okolnosti sú prirodzené. K nim patria genetika a kultúra vlastnej rodiny a celkového prostredia, z ktorého pochádzame. K tomu sa pridávajú okolnosti spoločenské, medzi ktoré treba zaradiť politiku, ekonomiku, vedu i technológiu. Vo svojich názoroch a rozhodnutiach sme ovplyvňovaní množstvom týchto prirodzených a spoločenských okolností, pričom niekedy možno len hádať, pri ktorej svojej myšlienke, pri ktorom svojom čine sme tými okolnosťami priam navigovaní a kedy myslíme a konáme naozaj sami za seba.

Ako vieme, s našou manipulovateľnosťou počíta mediálna, obchodná a politická reklama, ktorá bohato využíva najmodernejšie technológie. Ako možno sledovať napríklad pri politických voľbách, ľudia sa nechajú

mediami emocionálne nabudiť a rozdelia sa na nepriateľov často aj vo vlastnej rodine. Pritom si neuvedomujú, že jeden či druhý kandidát sa mohol stať voliteľným len vďaka tomu, že bol za veľké milióny už dlhší čas „varený“, aby sa mohol následne ponúknuť verejnosti ako príťažlivý pokrm. Iste, ani veľké peniaze nemusia stačiť. Ale kolkí z nás dokážu proti masívnej manipulácii postaviť zdravý rozum a vlastnú skúsenosť?

Náboženský bezdomovci

Aké nebezpečenstvo nám hrozí z politiky, nielen tušíme, ale od prvých týždňov nového roka cítime každý na vlastnej koži. S politikou je úzko prepojená ekonomika a ďalšie oblasti života. Svoju rolu v živote jednotlivcov i spoločnosti má aj náboženstvo. Pravda,

aj náboženstvo má rôzne podoby, pričom mnohí ľudia vnímajú iba jeho kulisy, ale k obsahu náboženstva sa nikdy nedostali. V súčasnosti v celej Európe a tiež na Slovensku narastá počet tých, čo sa nedokážu stotožniť s tradičnými formami náboženstva, ktoré reprezentujú kresťanské cirkvi. Zaujímavou otázkou môže byť, či sa cirkevne nestotožnení ľudia stávajú náboženskými bezdomovcami, svetskými humanistami, skutočnými ateistami alebo len novodobými pohanmi.

Hľadanie slobody

Známe Desatoro Božích prikázaní sa začína výzvou, ktorá má v modlitebných knižkách podobu: „Ja som Pán, Boh tvoj! Nebudeš mať iných bobov okrem mňa, aby si sa im klaňal.“ V originálnom biblickom texte

je uvedený aj dôvod, prečo sa nemáme iným bohom klaňať: „Ja som Ťa vyvedol z domu otroctva“ (Exodus 20,2). Dôvodom úcty, klaňania, záväzného vzťahu je teda skúsenosť slobody. Pritom nemá ísť len o akýsi pocit, ale dlhodobý kolektívny zážitok.

Prvé Božie prikázanie zároveň varuje pred

modlami, ktoré nás môžu očarovať, ale nerobia nás slobodnými. Prv, ako by sme sa uškierali nad ľuďmi minulosti, čo uctievali rôzne obrázky alebo úkazy prírody, mali by sme si priznať, čo a koho uctieваме dnes. Kto je zdravý, úspešný, kto sa cíti pri sile, možno uctieva sám seba, ale často aj iných bohov a bohyne. Dnes ich nenazývame tak ako v minulosti, ale zväčša ide o to isté. Niektorí uctieva boha vojny, iní bohyňu lásky, ďalší bohov umenia či obchodu. Dnes, pravda, nehovoríme o bohoch, ale o okolnostiach, a tie sa berú ako fyzické, psychické či ekonomické zákony, čo majú svojich novodobých kňazov a mágov. V mene čoho sa im dokážeme postaviť a stať sa slobodnými?

Dom v tom správnom svetle

Možno si len popriať, aby to bolo v mene zdravého rozumu a našej vlastnej skúsenosti. Ale rozumu, ktorý si nenamýšľa, ktorý si vie vybrať, komu sa bude klaňať. Rozlišovacie meradlo zostáva napokon to staré: Klaniame sa tomu, čo nás vyvedie z domu otroctva do domu slobody, v ktorom bude dost miesta pre všetkých, čo sa zapoja do priateľstva a spolupráce.

Dr. Karol Moravčík, farár v Borinke

SENIOR KLUB POHODA

SÍDLO: Agátová 16, Stupava (budova MKIC, vchod od detského ihriska)

VEDÚCA: JUDr. Mgr. Elena Jaďuďová
aktivity zamerané na seniorov – cvičenie, spev, vychádzky do prírody, náučno-poznávacie výlety, prednáškové a diskusné fóra, rôzne kurzy a iné
info na tel. č.: +421 2 6593 5396 v pracovných dňoch od 10.00 do 13.00 hod.

SPOLOČENSKO – OBČIANSKA RUBRIKA

POĎAKOVANIE MIESTNEHO SPOLKU SČK STUPAVA

„Kto žil v srdciach tých, ktorých opustil, ten nezomrel.“

Dňa 2. 2. 2023 nás navždy opustila naša dlhoročná členka Miestneho spolku SČK Stupava pani Mária Brezovská.

Obetavo a s láskou pracovala dlhých 27 rokov ako pokladníčka do konca svojho života. Motivovala darcov krvi, no najmä prvodarcov k dobrovoľnému darovaniu svojej najvzácnejšej tekutiny.

Výbor Ms SČK jej za túto dlhoročnú obeť prácu pokladníčky zo srdca veľmi pekne ďakuje.

Dňa 6. 2. 2023 sme ju odprevali po zádušnej sv. omši konanej v Kostole sv. Štefana na posledné miesto jej odpočinku na Nový cintorín v Stupave.

Česť Tvojej pamiatke, odpočívaj v pokoji, Majka!

Ol'ga Filípková, predsedníčka
Ms SČK Stupava, foto: tajomník
Ms SČK Stanislav Gajdošík

ZO ŽIVOTA V KAŠTIELI

Turistika ako liek

Sklony k pohodliu je niekedy veľmi ťažko prekonať. V Kaštieli sa našlo niekoľko statočných, ktorí sa rozhodli vystúpiť z bežného stereotypu a začali objavovať krásu a romantiku Malých Karpát formou turistiky. Aj v zimnom období každý štvrtok

vyrážame na turistiku do blízkeho okolia. Pobyť v prírode je považovaný za jeden z najlepších liekov tela aj duše a my, ktorí sme s touto autoliečbou začali, potvrdzujeme, že zaberá!

Koloman Katona, fyzioterapeut,
foto: autor

Pochút'kovanie

V tomto zimnom období si častejšie pripravujeme chvíle prípravou koláčov, pala-

ciniek, langošov a iných dobrôt. Naš KVVJ (klub varenia a jedenia), ale aj obyvatelia v špecializovanom zariadení vymýšľajú, čo dobré by sme si ešte mohli pripraviť. V našom zariadení im maximálne vychádzame v ústrety. „Tvorcovia“ často svoje výrobky rozdávať aj ostatným.

Renáta Biksadská, sociálna pracovníčka,
foto: autorka

Červené nosy opäť na návšteve

Tentoraz nás prišli navštíviť dvaja páni a téma sa týkala žien. Od obyvateľov mužského pohlavia zisťovali, ako zvädzali ženy, na čo konkrétne, ale aj kde mávali rande. Bolo to veľmi kognitívne, ale aj úsmevné, všetci si to užívali. Na dámy potom

Clowndoctors „používali“ metódy zdadzania, ktoré im radili naši muži. Clowndoctors najčastejšie pracujú individuálne, ale v tomto prípade boli skupinové aktivity veľmi vítané. Spoločne si zaspievali ich obľúbené pesničky a niektorí si dokonca aj zatancovali. Sme radi, že aj napriek zložitej situácii môžu Červené nosy k nám prísť a rozveseliť nás.

Alena Bodová, sociálna pracovníčka,
foto: Renáta Biksadská

Duchovné potreby

Nielen chlebom je človek živý... V Kaštieli sa snažíme zabezpečovať aj duchovné potreby. Každú páru stredú mávame sväte omše v zariadení, na ktorých sa zúčastňujú hlavne tí obyvatelia, ktorí majú zníženú mobilitu. Po uvoľnení opatrení sme však opäť s našimi prijímateľmi začali chodiť na sväte omše aj do miestneho kostola.

Renáta Biksadská, sociálna pracovníčka,
foto: autorka

Uvítanie detí do života

Milí rodičia, opätovne pre Vás a Vaše deti organizujeme slávnosť uvítania detí do života.

Záujemcovia o účasť na obrade uvítania detí do života musia vyplniť prihlášku (podpísanú oboma rodičmi), zakrúžkovať na nej súhlasy a obratom ju poslať e-mailom na monika.vrabelova@stupava.sk alebo zaslať poštou na Mestský úrad Stupava, referát evidencie obyvateľov, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava, prípadne osobne odovzdať v podateľni mestského úradu alebo vhodiť do schránky pri vchode do mestského úradu. Pred samotným konaním obradu záujemcom zašleme pozvánku. **Prihlášky pre deti narodené od 1. 9. 2022 je potrebné odovzdať do 17. 4. 2023.** Rodičia novonarodených detí môžu prihlášky zasielať aj priebežne počas celého roka, nie je potrebné čakať až na zverejnenie výzvy.

Meno a priezvisko dieťaťa

Narodené dňa

Meno a priezvisko matky dieťaťa

Rodné priezvisko matky

Adresa

Tel. číslo

Mailová adresa

Meno a priezvisko otca dieťaťa

Súhlasím so zverejnením fotografií

Podpis otca

Podpis matky

Týmto udeľujem prevádzkovateľovi – Mesto Stupava, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava, IČO: 00 305 081, svoj súhlas so spracúvaním osobných údajov v rozsahu údajov uvedených v prihláške na účel realizácie spoločenských podujatí pre občanov mesta, v tomto prípade Slávnosti privítania do života. Vyhlasujem, že poskytnuté údaje sú aktuálne a pravdivé. Zároveň udeľujem súhlas so spracúvaním osobných údajov na účel informovania o činnosti prevádzkovateľa a jeho aktivitách, na zdokumentovanie rôznych podujatí a následné zverejnenie fotografií a videozáznamov na webovej stránke prevádzkovateľa, sociálnych sieťach a v tlačových správach. Spracúvanie zahŕňa vyhotovovanie fotografií a videozáznamu z podujatia a ich zverejnenie na webovom sídle mesta Stupavy, na sociálnej sieti Facebook (na ktorej si prevádzkovateľ vytvoril profil) a v Stupavských novinách. Informácie o spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (ďalej len „GDPR“) podľa čl. 13 nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 nájdete na www.stupava.sk a tabuľki oznamov pri podateľni Miestneho úradu Stupava. E-mailová adresa na uplatnenie práv je zodpovednaosoba@stupava.sk.

NÁVRATKU JE POTREBNÉ POSLAŤ NA:

MsÚ Stupava, Hlavná 1/24,
900 31 Stupava, prípadne elektronicky
na: monika.vrabelova@stupava.sk

Prihlášku môžete odovzdať aj osobne v podateľni mestského úradu alebo priamo v príslušnom referáte.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte Moniku Vrabelovú na tel. čísle 02/6020 0917.

Arkady Hof Hotel & Restaurant

Z pánskeho majera zo 17. storočia
na čarovný hotel 21. storočia

»» **Ubytovanie**
»» **Svadby**
»» **Oslavy**
»» **Firemné akcie**

»» **Kaviareň**
»» **Reštaurácia**
s ponukou
business menu

Kontakt: +421 905 880 011
Pri majeri 1437/1, 900 31 Stupava

Sledujte nás
na sociálnych
sieťach

www.arkadyhof.sk

ŠKÔLKA ŽIVOTA

Máloktoľ rodič sa neocitol v situácii, keď sa mu vlasy stavali dupkom a s vytreštenými očami a pulzovou frekvenciou tesne pod maximálkou lapal po dychu pri pohľade na aktivitu, ktorou si práve kráti čas jeho dieťa.

Či už ide o lezecké kúsky na kuchynskej linke, papanie z jednej misky so psíkom alebo mačičkou, alebo o pitvanie mŕtveho hmyzu nožičkou rybkou. Samostatnú kapitolu tvorí napodobňovanie postavičiek z rozprávok a filmov. A to vôbec nemusíme zachádzať k superhrdinom a ich superheroickým činom. Stačí, keď sa malá predškôlka rozhodne zohrievať bábiky obed v plastovom detskom hrnčeku nad sviečkou a vy sa s údesom rúcite za dymom, aby ste našli zväčšujúcu sa čiernu dieru na dne detského riadika. A vysvetlenie je pritom úplne logické! Presne tak to robil svetoznámy Krtko, keď si varil nad kahančekom obed. Vaše dieťa je na seba patrične hrdé. Úsmev má od ucha k uchu, aj keď varená melasa už pomaly cez prepálené dno preteká do sviečky. Vaše pocity sa práve miešajú na hranici hororu a obdivu ku kreativite vlastného potomka.

Realita života

Tvorivosť, potreba skúšať a objavovať tvoria samotnú podstatu detského nastavenia.

Sú poháňané neutíchajúcou zvedavosťou a sprevádzané šťastným detským úsmevom bez ohľadu na výsledok. Pod vplyvom senzácií, negatívnych správ a varovaní však novodobí rodičia venujú viac a viac času a energie práve bezpečnosti svojich detí ako ich slobodnému preskúmvaniu divov tejto planéty. V niektorých krajinách vás dokonca môžu ako rodiča zatknúť, ak necháte dieťa hrať sa pred vlastným domom bez dozoru. A tak dnes výskumy dokazujú, že kým skončíme strednú školu, stratíme približne 90 % svojej tvorivej kapacity. Pred niekoľkými rokmi si tento trend všimol Gever Tulley, zakladateľ a autor školy detského majstrovania, a začal organizovať zážitkové tábory pre deti naplnené aktivitami, o ktorých náplni rodičia veľa nevedia. Deti tu napríklad budujú lode z kartónu, plastu a lepiacej pásky. Testujú ich, samozrejme, na mori a ony naozaj plávajú. Pokazené kosačky zas premieňajú na svetovo najnebezpečnejšie motocykle a v nich sa preháňajú po cestách bez premávky. Deti sú vo svojej podstate múdre, sú tiež zodpovedné v oveľa väčšej

miere, ako to často pripúšťame, a milujú, keď im dôverujeme. Chcú sa prirodzene podieľať na svojej výchove a príprave na život, a preto sa často a s iskrou v očiach púšťajú do týchto pre dospelých často nepochopiteľných projektov.

Vlastné skúsenosti

Cenné rady Gevera Tulleyho odporúčajú nechať deti chodiť peši do školy alebo vyu-

žívať verejnú dopravu namiesto áut. Naučia sa tak vyznať v premávke, dávať si pozor na priechode, byť zodpovedné, sledovať si čas a, koniec koncov, aj lepšie odhadovať ľudí, lebo majú možnosť pozorovať ich v rôznych reálnych situáciách, a nie spoza skla áut. Ďalšie odporúčanie veľí nechať deti liezť po stromoch. Sú plné prirodzených prekážok, každý je špecifický, vyžaduje obozretnosť, rozvíja šikovnosť a dáva skvelý pocit slobody a nadhľadu. Na záver sú tu ešte dve veľmi kuriózne rady. Nechajte deti páliť veci pod zväčšovacím sklom, aby zistili, čo horí a čo nehorí, a keď sa bojíte, dajte im do ruky aj fľašu vody. A keď ste navyše vtípalek, nahovorte svoju ratolesť, aby si

zlepila ukazovák a palec sekundovým lepidlom a potom skúsila otvoriť nádobu s obľúbenou nutellou. Tvorivosť sa určite bude snúbiť so zábavou a aj ten najnudnejší rodič má šancu výrazne zabodovať.

Mgr. Katarína Rezníková, ALMA Centrum pre zdravý vývin, Saratovská 6C, Dúbravka

www.almacentrum.sk

kontakt: +421 918 248 107

foto: Matej Kotul'a

STUPAVA

KALENDÁR PODUJATÍ 2023

ORGANIZUJETE
KULTÚRNO-
SPOLOČENSKÚ
UDALOSŤ PRE ŠIROKÚ
VEREJNOSŤ?
Dajte nám o tom vedieť na
noviny@stupava.sk.

8. Otvorenie výstavy Eduarda Kalického
3. Kultúrny dom, Agátová 9, od 18.00 hod.

25. Koncert: Honza Nedvěd ml.
3. v spoločenskom dome, Záhorská Bystrica o 19.00 hod.

13. Koncert: Fragile
4. Kultúrny dom, Agátová 9, od 19.00 hod.

8. MDŽ
3. Premietanie filmu – PREZIDENTKA Kultúrny dom, Agátová 9, od 18.30 hod.

28. Koncert ZUŠ
3. k Dňu učiteľov v základnej umeleckej škole o 17.00 hod.

22. Stupavská para
4. Kaštieľsky park, od 10.00 hod.

18. Snehulienka a trpaslíci
3. Muzikálová rozprávka pre deti Kultúrny dom, Agátová 9, od 16.00 hod.

1. Veľkonočné tvorivé dielne
4. Kultúrny dom, Agátová 9, od 15.00 do 18.00 hod.

29. Stupavská naháňačka
4. Kaštieľsky park, od 9.00 – 13.00 hod.

18. Stupavskí turisti
3. pozývajú na Košarisko, otvorenie turistickej sezóny

1. Veľkonočný jarmok
4. Sedliacky dvor pri Kultúrnom dome Stupava, od 6.00 – 12.00 hod.

29. Kaštieľska vínná cesta
4. Kaštieľsky park, od 15.00 – 20.00 hod.

23. Cimbál Brothers
3. Koncert Kultúrny dom, Agátová 9, od 19.00 hod.

1. Rozprávková Veľká noc
4. Kaštieľsky park, od 15.00 – 18.00 hod.

30. Stavanie mája
4. Mástsky obecný dom, od 17.00 hod.

30. Stavanie mája
4. Okolie Kultúrneho domu Stupava a Sedliacky dvor, od 16.30 hod.

ZMENY PROGRAMU VYHRADENÉ

MAĽBA VLNOU

V stupavskej synagóge mal už dve výstavy obrazov a netkaných textilných tapisérií. Jednu s názvom „Návraty a premeny“ (2021) a druhú s názvom „Hudba a vlna“ (2022). Po skončení ZŠ študoval na Škole úžitkového výtvarníctva Josefa Vydru v Bratislave, potom na Katedre dejín umenia Filozofickej fakulty Univerzity Komenského a napokon na Vysokej škole výtvarných umení na Katedre reštaurovania, kde absolvoval ateliér reštaurovania závesných obrazov a tabuľových malieb. Výtvarník DANIEL MAREK.

Narodil sa v bratislavskej Dúbravke, kde prežil spolu so sestrou príjemné sídliskové detstvo. Rodičia si všimli, že najspokojnejší je nad papierom s farbami. Prihlásili ho teda do Juventy, kde ho učili kresliť a malovať viacerí výtvarníci. Eudová škola umenia potvrdila, že má zmysel pre farby i trpezlivosť.

„Keď som nebol s detailom spokojný, dokázal som sa s ním babrať prakticky donekonečna,“ prezrádza Daniel. „Tak mi to vyhovovalo. Moja introvertná povaha ma predurčuje na to, aby som bol sám. Neskôr na škole umeleckého priemyslu mi uča-

rovali dejiny umenia a vedel som, že chcem malovať. Moja mama prekladala z francúzštiny knihy o umení a tie knihy ma fascinovali.“

Ako to s tebou vlastne je – si maliar alebo reštaurátor?

Vždy som inklinoval k malbe. Na „šupke“ som vyštudoval reštaurátorstvo. Ako maturitnú prácu som v Nových Zámkoch realizoval rekonštrukciu sochy „Najsvätejšie srdce Ježišovo“. Je pravda, že reštaurátor opravuje, zachraňuje niečo, čo už vytvoril niekto iný. Musí ísť podľa určenej línie a potlačiť svoj osobný vklad i individualitu v prospech výsledku. Avšak ten okamih, keď akoby vstúpíš do minulosti, je úžasný.

Potom však prišli zrazu bavlnky...

Bola to vlastne náhoda. Poznal som sa s výtvarníčkou pani Suchalovou, ktorá ma nahovorila, aby som to skúsil aj s tvorbou umeleckej tapisérie realizovanej spôsobom netkanej textilie arttex. Jej základným materiálom je čistá vlna (rúno) s protimolovou úpravou, ktorá sa spracováva v širokej škále farebných odtieňov. Arttex je slovenský patent netkanej textilie a rovnaký názov má aj

ateliér, ktorý združuje umelcov špecializujúcich sa na textilnú tvorbu.

Ako taký arttex vzniká?

Najskôr si premyslím, čo budem robiť. Potom si pripravím výtvarný návrh, ktorý ďalej realizujem technikou ukladania farebného rúna na podkladovú látku. Vezmem si chumáčik vlny a priložím ho na látku. Strihám, miešam, prepletám a spájam mäkké farebné chumáčky vlny do rôznych tvarov a následných kompozícií, čím vzniká takzvaná „malba vlnou“. Pri tvorbe touto technikou je možné kombinovať farebné rúno s iným mäkkým textilným materiálom, napríklad textilnou látkou, čipkou alebo vlnenou priadzou. Výsledným produktom je výtvarné dielo

– umelecká tapiséria arttex. Na záver vzniknutý obraz postupne zažehlím pod neprilnavou látkou alebo pod navlhčeným papierom. Nie je to úplne bežná technika a pravdepodobne mnohí ešte nemali tú chuť sa takéto diela ani dotknúť. Na dotyk či pohladenie je arttexový obraz veľmi príjemný.

„Umenie má viesť dialóg umelca s divákom, má v nás posilňovať ducha ľudskosti, slobody, poznania a odhaľovať v nás to dobré. Umenie je prevencia proti hlúposti a zlobe.“

Máš nejaké rutinné návyky, ktoré pri tvorbe dodržiavaš? Napríklad si cieľene púšťaš hudbu?

Mám rád hudbu pri práci, asi skôr takú s pravidelnými rytmiami. Pri reštaurovaní počítavam klasickú alebo modernú elektronickú, prípadne alternatívnu rockovú hudbu. Naopak, keď tvorím vlastnú tvorbu, obľubujem uvoľnenejšie a melodickéjšie tóny. Niekedy trebárs aj metal alebo džez.

Tvorbu ktorých umelcov sleduješ, kto ťa inšpiruje?

Mám veľa obľúbených umelcov. V dielach od antiky až po dnešok vidím neskutočne veľa inšpirácie. Počnúc antickými gréckymi umelcami, naprieč talianskou renesanciou a barokom cez francúz-

skych impresionistov až po dnešok si viem nájsť to svoje, čo mi chutí.

Ako si vnímal obdobie pandémie?

Bol to zásah do našich životov. Cudzí element. Štatistiky, ktoré sa snažili vyriešiť ten chaos. Tí citlivejší a vnímavejší si určite všimli, že sa niečo zmenilo. Nálady medzi ľuďmi, vzťahy v rodinách. Čudná doba. Ja som tvoril. Izolácia sa ma nedotkla. Home office mám vlastne stále. Moji kolegovia, ktorí pracujú v pamiatkovom ústave, mali určite ťažšiu situáciu.

Ako vnímaš Stupavu?

Cítim sa tu veľmi dobre. Je tu pokoj pre život aj pre tvorbu. Samozrejme, kvôli práci musím byť v kontakte aj s Bratislavou. Nevnímam však, že by som tu bol ako novo prístabovaný nevtáňaný. Viem, že na sociálnych sieťach sa občas rieši lokálpatriotizmus, ale ja som sa s nijakými negatívnymi prejavmi nestretol.

Aké máš plány do budúcnosti?

To je ťažká otázka. Láka ma aj cudzina. Minulý rok som poslal nejaké práce do súťaže

v Luxemburgu. Pred mesiacom mi Pinakotéka v Luxemburgu poslala ocenenie poroty za obraz, ktorý som vytvoril technikou arttexu, a poslal ho do medzinárodnej výtvarnej súťaže Luxembourg Art Prize. Vlni som získal medzinárodnú cenu poroty za výtvarnú súťaž La Tavolozza v Taliansku.

Čas ukáže, ktorým smerom sa vyberiem...

Eva Švoňavová, foto: autorka

DANIEL MAREK

MIESTO NARODENIA: Bratislava

VEK: 36

ZNAMENIE: introvertný Kozorožec

OBLÚBENÉ JEDLO: segedín

MOZA

GOLD

SVADOBNÉ OBRÚČKY

ZÁKAZKOVÁ VÝROBA

PREDAJ ŠPERKOV

OPRAVY ŠPERKOV

PREDAJ INVESTIČNÉHO ZLATA A STRIEBRA

STUPAVA, TEL.: 02 6595 7777

NÁM. SLOV. POVSTANIA 108/5, AUTOBUSOVÁ STANICA

PARKOVANIE PRIAMO PRED PREDAJŇOU

www.mozask

12023020304

Pobyť na vzduchu a spánok

Vďaka neustálemu prístupu k osvetleniu či rôznym technológiám sa dnes mnoho ľudí trápí s nedostatočným či nekvalitným spánkom. Pravidelný pohyb na vzduchu, na dennom svetle a vitamín D zo slnečných lúčov pomáhajú práve telu monitorovať a usporadúvať cyklus bdenia a spánku. Odhliadnuc od toho, že príjemná únava vie hĺbke a dĺžke spánku pekne pomôcť. Zároveň denné svetlo stimuluje produkciu sérotonínu, ktorý pomáha zlepšovať náladu, a „slnečný vitamín“ D prispieva k pevnejším kostiam.

Pokoj na duši

Okrem zlepšenia fyzického stavu môže pohyb vonku podporiť aj naše mentálne zdravie. Čas v prírode znižuje stres a úzkosť, zelená farba upokojuje a spomalenie či pozorovanie okolitého života nás dokáže sprítomniť a priniesť pokoj do hektických dní. Zároveň človek zlepšuje svoje zmyslové vnímanie, dokáže vnímať teplý vánok, hrejivé lúče, vôňu bylín alebo spev vtákov. Aj tieto skúsenosti sa pritom stávajú

POBYT NA VZDUCHU MÔŽE BYŤ LIEČIVÝ

Marec nás už svojimi prvými lúčmi láka do prírody čoraz častejšie. Lahšie sa prekonáva lenivosť a vstáva z gauča, keď už hreje slnko a lesy aj lúky sa vyfarbujú dozelená. Avšak okrem toho, že nám pohyb vonku lahodí oku, má nesporné benefity aj pre naše telesné a duševné zdravie. Neváhajte teda, ak máte možnosť chvíľu pobudnúť na čerstvom vzduchu, využite ju.

Či už ide o prechádzku parkom, turistiku, horskú cyklistiku, alebo beh lesom, naša myseľ aj telo nám za tento čas rozhodne poďakujú. Turistika napríklad podporuje kardiovaskulárny systém, pomáha zlepšovať aeróbnu kondíciu a vytrvalosť. Samozrejme, je dobré úvodné výkony nepreháňať a začať pomaly

v rámci svojich možností. Vhodný pohyb na vzduchu dokáže znížiť aj hypertenziu či bojovať proti vysokému cholesterolu. Taká chôdza v nepravidelnom teréne posilňuje aj svaly, ktoré človek bežne nezapája, a dáva mozgu nové impulzy na spracovanie. Preto je vhodná aj pre seniorov, ktorým pomáha udržiavať či zlepšovať kognitívne

funkcie. Pre tých, čo sa rozhodli zhodit niekoľko kí, je dobrou správou to, že taká chôdza v kopci, štvranie sa cez kamene alebo pne rozhodne spáli viac kalórií ako chôdza po chodníku. Netreba zabúdať ani na to, že v lese je vzduch čistejší, dýchame viac kyslíka, čo blahodarne pôsobí na náš organizmus.

inšpiráciou umelcov, ktorých diela môžeme neskôr obdivovať. A práve v takomto rozpoložení ľudia často nachádzajú odpovede na svoje otázky či riešenie komplikácií. Kontakt s prírodou máme jednoducho zakódovaný v DNA a prospieva nám aj dnes – v dobe plnej technológií a uzávierok.

V Stupave máme pritom prírodu doslova na skok. Stačí vyjsť za posledné domy, prejsť sa na Pajštún, objavovať zákutia Malých Karpát. Okrem toho, že spoznáme svoje najbližšie okolie, spravíme niečo prínosné aj pre svoje zdravie.

Silvia Nagyová, foto: Matej Kotuľa

ÚSPECH STUPAVČANA NA PRETEKoch V SAUDSKEJ ARÁBII

DAKAR

Rok sa s rokom stretol a Radoslav Kazarka, rodák zo Stupavy, sa opäť zúčastnil prestížneho motoristického podujatia „Dakar 2023“.

Pretek sa konal v Saudskej Arábii od 31. decembra a 14. etapa sa ukončila v Dammame 15. januára 2023. V tomto jubilejnom 45. ročníku česko-slovenský tím postavil na trať dve vozidlá Tatra.

V súťaži Klasik repliku vozidla Tatra Puma riadil Radoslav Kazarka s navigátorom Jozefom Kalinom a mali pridelené štartovné číslo „900“. V tomto tíme sa o celkovú bezpečnosť vozidla staral mechanik Pavel Zachar.

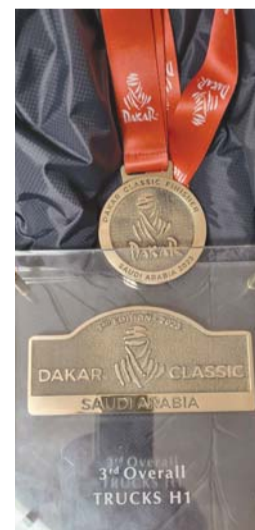
Druhé vozidlo Tatra Phoenix riadil ostrienčaný Róbert Kasák a navigátora mu robil syn Radovana Kazarku Tomáš. Ich Phoenix

Zľava, Róbert Kasák, Tomáš Kazarka a Jaroslav Kolář

Radoslav Kazarka druhý zľava v hornom rade.

-slovenský tím bol skutočne zohratý, svedčí aj fakt, že oba tímy odjazdili všetky etapy.

Tím vozidla Tatra Puma s vodičom Radoslavom Kazarkom, navigátorom Róbertom Kasákom a mechanikom Pavlom Zacharom získal v tomto jubilejnom 45. ročníku pretekov Dakar 2023 v skupine „Klasik“ vynikajúce tretie medailové ocenenie.

Gratulujeme nášmu

rodákovi Radoslavovi Kazarkovi k krásnemu 3. miestu a k zviditeľneniu mesta Stupavy v zahraničí aj na Slovensku.

Ján Holíč, foto: Tomáš a Radoslav Kazarka

mal pridelené štartovné číslo „531“ a o to, aby všetko fungovalo, sa staral mechanik Jaroslav Kolař. Táto posádka pretekala v tzv. ostrých pretekoch Dakar 2023.

Trať v saudskoarabskej púšti mala aj

tento rok veľa nástrah, bola náročná pre posádky aj pre mechanikov, ktorí priebežne spoločne s tímom po ukončenej etape dolaďovali svoje vozidlá, aby ich v nasledujúcej etape nezradili. O tom, že tento česko-

NA 13. ROČNÍKU STUPAVSKÉHO MARATÓNU ŠTARTOVALO 101 CYKLISTOV A 51 BEŽCOV

STUPAVA WINTER MARATÓN MTB&RUN 2023

Január nás predsa len obdaril nádielkou snehu. Drvivá väčšina ľudí momentálne na bicykel ani nepomyslí, o jazdení nehovoriac. Poznáte tie každoročne sa opakujúce otázky: „Tak čo, bicykel si už zazimoval?“ Alebo: „Kedy končíš sezónu?“ Tiež sa ti pri nich pretáčajú „panenky“ alebo nabieha husia koža?

To patríš medzi nás posadnutých bikerov, ktorí nelyžujú, nebežujú a od výjazdu na bicykli ich neodradí ani treskúca zima.

Minúty po štarte

Pocukované stromy, snehu tak akurát, vyjazdená zasnežená cestička vedúca od štartu až po cieľ. Nie je nás určite málo. A práve na tých, ktorí sezónu naozaj nikdy nekončia a na bike si trúfnu pokojne aj pri výdatnom snežení, myslia organizátori zimného stupavského MTB @ Run maratónu. Ten je tu s nami už niekoľko rokov. Ak dobre rátam, tak viac než celú dekádu, a pre mňa osobne je to každoročná stálica v kalendári pretekov, ktorú si nechcem nechať ujsť. Jeden z mála ozajstných zimných maratónov, kde si my, súťažiaci jednotlivci, môžeme konečne zmerať sily po decembrovom vyjednaní babkiných koláčikov. Jazdím v zime už roky a vidím, že tu sa mi skúsenosti osvedčili a získavam hlavne v zjazdoch. Onedlho prichádza na rad pre mňa najkrajšie stúpanie z celých pretekov – na Biely kríž, kde je aj jediná občerstvovačka. Hlad ani smäd necítim, a tak len jedným očkom pozriem, čo ponúka, a valím sa ďalej. Ehm... Mali tam aj pálenô. Akurát som sa zahrial, a tak nemienim zastavovať. Krátko za občerstvovačkou dobieham týpka, ktorý sa rozhodol ísť na graveli. Prílbu dole, šéfe.

Zimná idylka

Pred sebou mám ešte druhú polovicu trate, na ktorú sa obzvlášť teším. Žiadne náročné stúpania, rýchle výšľapy striedajú rýchle zjazdy. Tak to mám rád. Hore-dolu,

pekný flow. Moja istota v zjazde je však onedlho potrestaná. V rýchlosti prechádzam zákrutu, strácam grip a hádzem „tigra“ do hlbokého snehu. Našťastie bez akýchkoľvek zranení a škrabancov. Osviežujúce. Vstanem, oprášim sa a bez zmeny poradia pokračujem. Až po pár kilometroch zisťujem, že som pri páde stratil GPS tachometer z rajdov. (Ak ste sa niekto vyváľal v snehu na rovnakom mieste a našli ste ho, môžete ho odovzdať v niektorej z predajní MTBIKER.) Trasa sa vlní zasneženým lesom ďalej a ku koncu sa na nej začnú obja-

vovať najťažšie „prekážky“ – bežci. Toto jediné by som vytkol organizátorom inak bezchybných pretekov.

Hodnotenie

Značenie výborné, zázemie a služby chválitebné, ale ten spoločný záver s bežcami by som určite pozmenil. Ich obiehajúce a náhodné stretnutie niekde v zjazde boli často riskantné a nebezpečné. Najťažší bol teda záver trasy, kde už poľavili mráz aj sneh, blato vystrkovalo rožky a po singláci sa motali bežci aj cyklisti spoločne. Posledné metre boli ako na šmýkačke. Topiaci sa sneh, pod ním klzké blato s listím a terén klesajúci dolu kopcom. Za ním už len výjazd do cieľovej rovinky, kde už čakali a povzbudzovali návštevníci areálu. 25 kilometrov ubehlo ako voda a prví pretekári prešli cieľom už krátko po dvanástej. Osobne hodnotím Stupava MTB

Trophy vždy pozitívne, páči sa mi prostredie, ktorým maratón prechádza, organizácia je za tie roky zvládnutá výborne a budem sa sem tešiť opäť o rok. Motiváciou zostáva krásna trasa a zhodenie nadbytočných kíľ po vianočných sviatkoch. Všetci mrazuvzdorní jedinci, vidíme sa opäť o rok!

Ďakujeme mestu Stupave za podporu.
Andrej Pápay, foto: Sára Jánošíková

Výsledková listina

Najlepšie časy muži MTB 25 km:

1. miesto Stanislav CHORVÁT s časom 1:11:22/DIVO Trenčín
2. miesto Jaroslav ŠTVRTECKÝ s časom 1:11:43/BRS KAKTUS BIKE
3. miesto Timotej LAKTIŠ s časom 1:11:51/Proefekt Across CST team

Najlepšie časy ženy MTB 25 km:

1. miesto J. KESEG ŠTEVKOVÁ s časom 1:21:32 /OUTSITERZ
2. miesto Martina KRAHULCOVÁ s časom 1:21:33/OUTSITERZ
3. miesto Kristína NEVAŘILOVÁ s časom 1:39:06/BAJKSERVIS STUPAVA

Najlepšie časy muži MTB 25 km – Ebike:

1. miesto Martin ŠKOPEK s časom 1:09:20/KAKTUS BIKE-TEAM Bratislava
2. miesto Marek JURČÍK s časom 1:13:06/Marekbike.sk
3. miesto Maroš SANDTNER s časom 1:17:32/Limbach

Najlepšie časy muži RUN 25 km:

1. miesto Peter ČUDRNÁK s časom 1:38:41/Pekáreň Kvetoslavov
2. miesto Roman TRTEK s časom 1:47:56/Liptovski pobehaji
3. miesto Michal KUBIŠ s časom 1:53:15/Stupava

Najlepšie časy ženy RUN 25 km:

1. miesto Valentína GRENOVÁ s časom 2:20:16/Bajkula Bearider Bratislava
2. miesto Karolína VITEKOVÁ s časom 2:36:49/HNTN

Najlepšie časy muži RUN 10 km:

1. miesto Rastislav BARABAS s časom 43:45/Spartan Patriot
2. miesto Alexander MORAVČÍK s časom 44:35/BEHAME.sk
3. miesto Andrej MARTIN s časom 44:52/Bratislava

Najlepšie časy ženy RUN 10 km:

1. miesto Jarmila HASTÍKOVÁ s časom 0:45:08/Force Zlín
2. miesto Ľubica TOPOROVÁ s časom 52:21/Šk Pre Radost'
3. miesto Julkan GABAJOVÁ s časom 52:22/Beháme pondelky

BAJKSERVIS PREDAJ - SERVIS
POŽIČOVŇA EBAJKOV

NOVÉ MODELY ZNAČKY
MERIDA GIANT
NA SKLADE !!!

Nová 66, 90031, Stupava - park
0903 760 537, 0905 581 888
info@bajkservis.sk, www.bajkservis.sk

Sme
s vami
už
30 rokov

KOLIESKO
PREDAJ A SERVIS BICYKLOV

Hlavná 40
STUPAVA

www.koliesko.eu

0903 743 881

CYKLISTICKÝ KLUB STUPAVA

Náš klub vznikol v roku 2010 ako reakcia na zhoršujúcu sa situáciu v športe detí a mládeže. Boli to časy, keď sa málokto venoval mládežníckemu športu a telovýchove. Časy, keď sa pre spoločenskú a ekonomickú situáciu zabúdalo na to najdôležitejšie, a tým bol a stále je zdravý vývin detí a mládeže.

Na základe športových testov detí v základných školách sme zistili, že v súčasnosti sú deti, ktoré sa pravidelne venujú športovej činnosti, na úrovni bežného žiaka spred 20 rokov a deti, ktoré sa nevenujú žiadnemu športu, strácajú všeobecnú športovú gramotnosť. Majú problém napríklad spraviť jednoduchý kotúľ, zhyb alebo hodiť loptu. Inšpirovali sme sa myšlienkou, ktorú antickí Gréci nazvali kalokagatia. Je to ideál harmonického súladu a vyváženosti fyzickej a duševnej stránky človeka. Keď chceme dosiahnuť zdravý vývin našich detí, aby boli odolné voči zdravotným a psychickým problémom, aby sa dokázali uplatniť vo svojom budúcom živote, nesmieme zabúdať ani na telovýchovu.

V Cyklistickom klube Stupava sa venujeme deťom od 10 rokov. Zúčastňujeme sa na súťažiach Slovenského

pohára, Českého pohára, Európskeho pohára a majstrovstiev Európy. Organizujeme rôzne cyklistické kempy, výjazdy do zaujímavých bike parkov. V zime sa venujeme všeobecnej športovej príprave, beháme, cvičíme, plávame, hráme futbal a, samozrejme, bicyklujeme.

Neúnavná práca s mládežou začala v posledných rokoch prinášať svoje ovocie v podobe úspechov nášho klubu, či už na Slovensku, alebo v zahraničí. V roku 2022 sme sa víťazstvom v Slovenskom pohári stali najlepším tímom na Slovensku v zjazde na horských bicykloch. V jednotlivcoch sme v Slovenskom pohári obsadili v kategórii žiaci 2. (Filip Obertáš), 3. (Juraj Janešík) a 4. miesto (Daniel Pikaň), za kadetov to bolo 1. (Michal Hlobil) a 3. miesto (Jakub Lachkovič). Na majstrovstvách SR sa naši žiaci umiestnili na 2. (Filip Obertáš), 3. (Juraj Janešík) a 4. mieste (Daniel Pikaň), kadeti na 2. (Michal Hlobil) a 4. mieste (Jakub Lachkovič). A medzi najlepšie zahraničné výsledky patrí určite 10. miesto (Jakub Lachkovič) na neoficiálnych Majstrovstvách

sveta 2022 v Schladmingu v kategórii kadeti. Chceli by sme poďakovať mestu Stupave a všetkým podporovateľom a sponzorom CK Stupava, najmä predajni bicyklov KOLIESKO. Podporiť nás môžete aj venovaním 2 % z odvedenej dane z príjmu, budeme veľmi vďační.

STUPAVSKÍ TURISTI

Klub slovenských turistov Tatran Stupava oslavuje v tomto roku 43. výročie svojej činnosti. Aj na tento rok pripravil niekoľko zaujímavých akcií. Máte radi prírodu, prechádzky? Chcete sa pridať do turistického rodu? Informácie o akciách vám povie predseda KST Stano Bojkovský, u ktorého môžete požiadať aj o členstvo (0905 980 074).

www.pilateskurzy.sk

CVIČENIE PILATES

Cementárska 15, areál Cevaservisu, Stupava

SKUPINOVÉ CVIČENIA:

Po, St 18.00 – 20.00, Ut, Štvr 17.30 – 18.30
Individuálne hodiny podľa dohody.

VZDELÁVACIE KURZY:

Inštruktor: pilates I. kvalifikačného stupňa
Inštruktor: pilates v tehotenstve a po pôrode

Prihlásiť sa môžete na info@pilateskurzy.sk, office@pilateskurzy.sk alebo na tel. č. 0905 238 579.

NOVINKY V SKALE

SKALA
REŠTAURÁCIA & GRIL

Skala je reštaurácia v Stupave hneď vedľa Kaštieľskeho parku, ktorá si počas troch rokov fungovania našla svojich zákazníkov. Impozantné priestory, ktoré akoby niekto prilepil na skalu, majú svoju osobitú atmosféru a čaro. Keď si k tomu pridáte aktuálne gastronomické chute a vône – efekt je dokonalý.

viť aj doma. K tejto sezóne patrí zelená farba, čerstvý špenát a vajčička.“

POSTUP

Do turbomixéra si dáme špenát, vajcia, šľahačku, čierne korenie, soľ. Všetko rozmixujeme a vzniknutú hmotu, ktorú nanesieme na pekáčik vystlaný fóliou aj v troch vrstvách, dáme zapieť na 85 °C na jednu hodinu. Pečieme so záparou alebo v parnej trúbke. Výhodou je, že sadlinu si môžeme pripraviť aj deň vopred.

Na zemiakové krokety potrebujeme vychladnuté zemiaky uvarené v šupke. Nastrúhame ich nahrubo, pridáme vajčičko a múku. Osolíme a touto zmesou obalíme pásiky ovčieho syra. Potom krokety obalíme v trojobale a vysmažíme. Steak Skala sa pripravuje tak, aby si zachoval všetku svoju chuť. Kvalitné telacie mäso, najlepšie z karé, si najskôr predpripravíme, a to spôsobom sous vide, čiže varením vo vákuu vo vodnom kúpeli s teplotou 57 °C na 3 a pol hodiny. Takto predpripravené mäso dokončíme na panvici. Nemusíme dať veľa oleja, lebo mäso má blanku, ktorá na rozpalenej panvici pustí tuk.

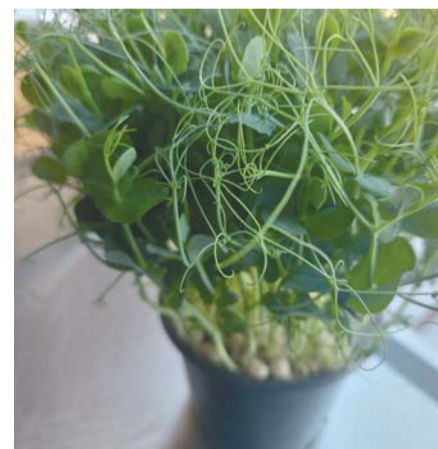
Pravidlá prípravy sú také, že ako dlho pripravujeme steak na panvici, rovnako dlho by mal pred podávaním odpočívať. Pred servírovaním si pripravíme tymianovú omáčku demi-glace. Na tanier položíme steak, špenátovú sadlinu a kroketu. Ako ozdabu môžeme použiť zelený a naklíčený hrášok.

Dobrá chuť praje Miroslav Michalovský, reštaurácia Skala.

Foto: Eva Švoňavová

ČO BUDEME POTREBOVAŤ:
TELACIE KARÉ
ČERSTVÉ ŠPENÁTOVÉ LISTY
VAJCIA
ŠĽAHAČKU
VYKLÍČENÝ HRÁŠOK
MRAZENÝ HRÁŠOK
ZEMIAKY UVARENÉ V ŠUPKE
POLOHRUBÚ MÚKU
OVČÍ SYR
TYMIAN

Spoločne so šéfkuchárom a prevádzkarom v jednej osobe Romanom Svobodom sme si prezreli jedálny lístok, v ktorom sme hľadali niečo svieže a jarne. Nový kuchár Miroslav Michalovský nám preto pre Stupavské noviny pripravil telací steak sous vide so špenátovou sadlinou a zemiakovou krocketou. Nie, nejdeme vás nahovárať, aby ste si túto pochúťku pripravovali doma. Naopak, prídte si jedlo vychutnať do Skaly. Ako o sebe Miro prezradil, varil v Čechách, Rakúsku, Nemecku a naposledy v Horných Lefantovciach. Inšpiruje ho molekulárna kuchyňa a rád sa učí od skúsených, napríklad Jana Horkého.

„Z Brodského to mám do Stupavy bližšie. Oblubujem modernú kuchyňu, ktorá využíva všetko dobré z receptov našich starých mám. Inak povedané – dobrá československá kuchyňa v súčasných trendoch. Reštaurácia musí ponúkať také jedlo, ktoré si doma nespravíte alebo vám také kombinácie ani nenapadnú. Páči sa mi, že sa nám tu v Skale podarilo pripraviť valentínsky večer a tematické menu, čo je

aj trend súčasnosti. Jarnú špenátovú sadlinu, krocketu či steak si však môžete skúsiť pripra-

VYDAVATEL: Mesto Stupava, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava **IČO:** 00305081 **DISTRIBÚCIA:** zadarmo do domácností **DÁTUM VYDANIA:** 3. marca 2023, poradové číslo 02 – 03/2023, piaty ročník **KONTAKTY:** e-mail: noviny@stupava.sk **REDAKČNÁ RADA:** Mgr. Silvia Blahútová Nagyová, PhDr. Stanislav Rumann, Mgr. Eva Sládková, PhDr. Eva Švoňavová **ŠÉFREDAKTORKA:** PhDr. Eva Švoňavová, eva.svonavova@stupavskenoviny.sk **FOTOGRAF:** Peter Kubička **JAZYKOVÁ KOREKTÚRA:** Ivana Fábryová **POST PRODUKCIA:** Jena Šimková **GRAFICKÉ SPRACOVANIE:** Ing. Matej Kotuľa **TLAČ:** Petit Press, a.s. **NÁKLAD:** 6 400 ks **REGISTRÁCIA:** MK SR, EV 5773/19 ISSN 1339-9136

Redakčná rada si vyhradzuje právo príspevky krátiť, redakčne upraviť alebo aj nezverejniť. Názor vydavateľa a redakčnej rady sa nemusí zhodovať s názormi prispievateľov, za obsah nesie zodpovednosť autor príspevku. Vydavateľ nezodpovedá za pravdivosť a obsah informácií obsiahnutých v platenej inzercii a v neredakčných príspevkoch.

KRAJ
Moderné slovenské
POTRAVINY

UŽ
OTVORENÉ

INÉ POTRAVINY

Široký sortiment produktov moderného štýlu.

Nová predajňa potravín KRAJ!
Železničná 3/C, Stupava

OTVÁRACIE HODINY:

Pondelok – Piatok 6:30 – 20:00 | Sobota – Nedeľa 7:00 – 20:00

www.krajpotravin.sk

